

ESG körkép

2024

ESG körkép 2024

A magyar vállalatok
fenntarthatóságának
helyzete és kilátásai

Felelős kiadó

Ifjúsági Vállalkozásélénkítő Egyesület elnöke

Felelős szerkesztő

Jámbor Attila

Trautmann László

Szerzők

Ásványi Katalin	tanszékvezető egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem
Diófási-Kovács Orsolya	egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem
Farkas Mária	PhD hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem
Harangozó Gábor	egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem
Jámbor Attila	intézetvezető, egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem
Márton András	egyetemi adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem
Mihele Mihály András	kutató, Ifjúsági Vállalkozásélénkítő Egyesület
Nemes Zsófia	egyetemi adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem
Szabó Dorottya	kutató, Ifjúsági Vállalkozásélénkítő Egyesület
Trautmann László	egyetemi docens, Neumann János Egyetem
Zanócz Anett	PhD hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem
Világos Emese	ESG projekt menedzser, OPTEN

ISBN 978-615-02-1938-7

© 2024 A Szerzők. Ez a kiadvány a CC BY4.0 licenc alatt áll.

Tartalom

Bevezetés	5
Köszöntők	7
Dr. Balog Ádám	7
Bókay Márton	9
Dr. Csorbai Hajnalka	11
Dr. Jámbor Attila	14
Veisz Ákos	16
<i>Világos Emese</i>	
ESG szabályozás és hatásai a hazai vállalatokra	19
<i>Szabó Dorottya - Mihele Mihály András - Diófási-Kovács Orsolya</i>	
A magyar vállalatok fenntarthatóságának helyzete és kilátásai az adatok tükrében	27
<i>Zanócz Anett - Jámbor Attila</i>	
A magyar vállalatok fenntarthatóságának helyzete és kilátásai a vállalati interjúk tükrében	49
CIB Bank Zrt.	50
ERSTE Bank Hungary Zrt.	54
K&H Bank Zrt.	58
Magyar Telekom Nyrt.	62
MBH Bank Zrt.	65
MOL Nyrt.	68

OTP Bank Nyrt.	71
Raiffeisen Bank Zrt.	75
Richter Gedeon Nyrt.	80
UniCredit Bank Hungary Zrt.	84
Waberer's International Nyrt.	87
ÖSSZEGRZÉS	91

BEVEZETÉS

A 21. századtól új földtörténeti korszak kezdődött el, az antropocén. A Föld egészével gazdálkodik már az emberiség, minden erőforrás, minden természeti tényező a gazdálkodás tárgya. Nincs szabad jószág, legalábbis a Földön, nincs olyan termelési tényező, amit korlátlanul ki lehetne zsákmányolni.

A felnövést az antropocénhez közvetíti a klímaváltozás, és az arra adott reakció. Ez nem csak a széndioxid kibocsátás csökkentése, hanem a biodiverzitás, a vízgazdálkodás, egyáltalán a földi ökoszisztéma megőrzése a globális civilizáció és kultúra védelme érdekében. A természet harmóniája a természet és a társadalom harmóniája is, aminek feltétele a társadalmi harmónia. Ezek együttesen alkotják a fenntarthatóságot.

Az antropocén működésének egyik üzleti modellje az ESG (Environmental, Social, Governance) az Európai Unió ösztönzési rendszere a fenntarthatóság érdekében. Az ESG célja, hogy a vállalatok vegyenek részt az antropocénben, olyan jelzéseket kapjanak a jól szabályozott piactól, ami segíti őket a tájékozódásban, a tudást közvetíti feléjük.

A jól szervezett piac része a helyes árak kialakulása. Az áraknak tükrözniük kell az összes terhet és előnyt, amit a vállalat tevékenysége eredményez, és ezáltal bízhatnak a cégek abban, hogy racionális döntéseik egyben fenntarthatóak is, és hozzájárulnak a közjóhoz. Az árak jelzések, a tudás jelei, amik értelmezéséhez szükség van az általános műveltségre, a folyamatos tanulásra. Az ESG-vel a fenntarthatóság már nem csak a rossz lelkiismeret forrása, hanem a helyes vállalati gazdálkodás eszköze.

A törekvés a vállalatok körében a felelősségteljes, az egyetemes értékrend megvalósítását segítő magatartásra és a folyamatos tudásszerzésre mindenhol érzékelhető, Magyarországon is. A vállalat célja a profit, de a profit forrása a közjó érvényesítése és nem feltétlenül ellentétes vele. Az amerikai közgazdaságtan egyik fontos felfedezése volt, hogy a rossz vállalat zsákmányol ki, a jól szervezett, igazságosan és hatékonyan működő cég profitja az érdem díja.

Az ESG és általában a fenntarthatóság a hazai vállalatok számára is megkerülhetetlen feladat. Egyelőre kevés hazai cég érintett, de ezek köre biztos, hogy bővülni fog már 2025-től. Ugyanakkor fontos azt tudni, hogy a vállalatok hol tartanak a felzárkózási folyamatban, vannak-e egyetlenségek és hol tudja segíteni az akadémiai szféra, a gazdaságpolitika és a különböző testületek a fejlődést.

Jelen kiadványunkban ennek feltérképezésére tettünk kísérletet, támaszkodva az OPTEN Kft. adatbázisára és mutatószám rendszerére. A mutatók alapját a nyilvánosan elérhető adatbázisok szolgáltatják, ami nyilvánvalóan nem helyettesíti fenntarthatósági jelentéseket. Ugyanakkor azt gondoljuk, hogy jó közelítést ad a felkészüléshez és a felkészítéséhez már csak azért is, mert az adatok elemzésének egyik fő tanulsága, hogy jellemzően nincs a cégeknek stratégiájuk a felkészülésre.

A felkészüléshez szeretnénk hozzájárulni kiadványunkkal. Ennek érdekében elemeztük az OPTEN adatbázisát, ami a 2023-as mérlegadatokból és egyéb adatbázisokból származik. Ez pillanatkép, de tervünk az, hogy rendszeresen elemezzük az adatbázist, amiből kirajzolódhatnak a trendek. E mellett interjút készítettünk a fenntarthatósági jelentést készítő hazai vállalatokkal is, ezek tapasztalatait összegzi a kiadvány második része.

A kiadvány közös erőfeszítés terméke, és jól példázza a tudásalapú gazdaság szerkezetét. Együttműködik benne az egyetemi szféra, a Budapesti Corvinus Egyetem Fenntartható Fejlődés Intézete, a gazdaságpolitika, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara hathatós támogatása és az üzleti világ, az OPTEN Kft. Bízunk benne, hogy az együttműködésünket hosszú távon fenn tudjuk tartani.

Jámbor Attila – Trautmann László

KÖSZÖNTŐK

Dr. Balog Ádám

Általános alelnök
Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

Miért fontos a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara számára, hogy támogassa a ESG körkép 2024 rendezvényt és a hasonló címet viselő kiadványt?

Az ESG körkép 2024 létrejötte pontosan fejezi ki a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara jövőbeli szakmai törekvéseinek két fontos elemét. Egyik fontos cél a gazdaság fejlesztése érdekében folyamatosan erősíteni a tudomány és a vállalkozások hatékony együttműködését. A másik fontos cél a vállalkozások számára használható - mi több azonnal használható - olyan tudást, ismereteket biztosítani, amelyekkel már rövid távon is fejleszthetik vállalkozásaikat.

Ön szerint melyek azok a gazdasági szereplők, amelyeknek folyamatosan együtt kell működniük?

Erre az egyértelmű válaszom az, hogy a gazdaság fejlesztése érdekében minden szereplőnek folyamatosan együtt kellene működniük, hiszen egy ország gazdaságának fejlesztése talán a legegyszerűbb közös érdek. Mi magunk igyekszünk jó példával szolgálni, mikor közös tudás formáljuk a Nemzetgazdasági Minisztérium, az OPTEN, a Budapesti Corvinus Egyetem, BDO Magyarország szakmai tapasztalatait és ami legalább ennyire fontos gazdasági előrejelzéseiket és a jövőre vonatkozó szakmai modelljeit.

Az ESG körkép 2024 témája a fenntarthatóság. Mi erről témáról a személyes véleménye?

Hadd fogalmazzak másként: pénzügyi-gazdasági szakemberként, befektetőként nem véleményem van a témáról, hanem a fenntarthatóság, az ESG a saját napi működésem része. Ennek megfelelően munkám során a célom nem az, hogy a végén valahogy megfeleljen a fenntarthatóság elvárásainak vagy az ESG követelményeinek, sokkal inkább az, hogy bele sem kezdek olyan dolgokba, amelyekről tudom, hogy a végén nem felelnek meg ezeknek az elveknek.

Mi a személyes tapasztalata, működik Magyarországon a gazdaság, a tudomány eltérő területeinek együttműködése?

Azt érzékelem, hogy egyre többen ismerik fel ennek a jelentőségét, ezzel együtt természetesen van hová fejlődnünk ezen a területen is. Nagyra értékelem és ezúton is köszönöm Bókay Márton, Dr. Csorbai Hajnalka, Dr. Jámbor Attila, Veisz Ákos együttműködését az ESG körkép 2024 létrejöttében és Trautmann László munkáját a szervezésben.

Bókay Márton

Nemzeti fejlesztés-finanszírozásért felelős
helyettes államtitkár
Nemzetgazdasági Minisztérium

Miért fontos a magyar gazdaság és a vállalatok számára az ESG-nek való megfelelés? Hol tart ma a magyar vállalati szektor a kötelező fenntarthatósági jelentésekre és adatszolgáltatásra való felkészülésben?

Az ESG célja a vállalkozások tevékenységében rejlő nem pénzügyi kockázatok és lehetőségek nyomon követése és mérhetővé tétele. A befektetői és fogyasztói oldalról is egyre nagyobb elvárás, hogy a vállalkozások a természeti és társadalmi tőkét is megfelelően hasznosítsák, és ennek fenntartásához biztosítsák az ideális vállalatirányítási feltételeket. Egyre több befektető veszi figyelembe az ESG szempontokat, ezáltal egyre több tőke áramlik olyan vállalatokba, amelyek a fenntarthatóság szempontjából és az ESG megközelítés alapján jól teljesítenek. A magyar vállalkozások tehát maguk is profitálhatnak a fenntarthatósági kérdésekre vonatkozó beszámolásból, hiszen a magas színvonalú fenntarthatósági beszámolás javíthatja a vállalkozás pénzügyi tőkéhez való hozzáférését és hozzájárul versenyképességük a növekedéséhez.

Tapasztalataink szerint a külföldi tulajdonú hazai leányvállalatok már megfelelő ismeretek és erőforrások birtokában vannak, ugyanakkor a magyar nagyvállalatok többsége és a hazai beszállító KKV-k még nem rendelkeznek széles körű ESG ismeretekkel, önállóan nem tudnak megfelelni a jelentéstétellel és adatszolgáltatással kapcsolatos kötelezettségeknek.

Hogyan tudja segíteni a kormányzat a felkészülést? Az ESG normáknak megfelelés hogyan fogja segíteni a magyar gazdaság versenyképességének növelését?

Az Európai Unió 2022-2023 között tette közzé a piacán működő szereplőkre vonatkozó ESG - szabályozási csomagjának nagy részét. Számos olyan ESG-t érintő uniós jogszabály készült el, amelyek ugyan irányt mutatnak a korábbi széttagolt standardok és mérési módszerek között, de

nemzeti szinten is szükségessé teszik az állami beavatkozást a jogbiztonság teljes körű megteremtése érdekében. A magyar Kormány felismerte, hogy versenyképességi tényező lesz a gyorsaság, és ezért szükséges mielőbb a hazai jogszabályi környezetbe is átültetni az uniós normákban meghatározott kötelezettségeket. Magyarország uniós tagállamként az elsők között reagált az ESG témájú jogalkotási dömpingre, és a 2023-as év végén megalkotta az ún. Nemzeti ESG kerettörvényt (2023. évi CVI-II. törvény). A törvény célja a vállalatok pontos gazdasági tervezésének támogatása az ESG- adatszolgáltatásra való felkészülés biztosításával. Az ESG törvény megjelenésével a magyar vállalkozások számára tehát uniós szinten az elsők között vált egyértelművé, hogy milyen szabályoknak és feltételeknek kell megfelelniük, ezáltal versenyelőnyhöz jutottak az információk és a felkészülés terén is. A Kormány kiemelt célja a felkészítés támogatása, ezért a folyamat során többek között tanácsadással, ESG- képzéssel, és szemléletformálással segítjük a vállalkozásokat. A Magyar Gazdaságfejlesztési Ügynökség átfogó szemléletformálási programot indít, hogy minden vállalkozás tájékozódni tudjon arról, hogyan tudja mind a hatóság, mind a vevői, befektetői felé a kötelezettségeit teljesíteni, valamint az ESG célokban előrelépni. Érdeemes felkeresni a vállalkozói információs portálon a www.vali.hu/ESG oldalt, hogy az aktualitásokról első kézből értesüljenek.

Az ESG és a körforgásos gazdaság koncepciója, általában a tudásalapú gazdaság összességében erős kapcsolatot igényel a vállalati és az akadémiai szféra között. Véleménye szerint hogyan tudja segíteni az akadémiai élet és kifejezetten az egyetemek ezt a folyamatot? Mit gondol erről a kormányzat?

2024 augusztusában jelentek meg azok a végrehajtási rendeletek, amelyek meghatározzák az oktató intézményekre vonatkozó részletszabályokat. Fontos hangsúlyozni, hogy a Magyar Gazdaságfejlesztési Ügynökség és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága bevonásával több workshop is lezajlott az oktatói és a tanácsadói piac számára, ezzel biztosítva, hogy a jogszabályok az érintettek bevonásával kerüljenek kidolgozásra. Az ESG törvény ugyanis a képzési intézmények felkészülését követően csak az akkreditált felsőoktatási intézményben képzett és nyilvántartásba vett tanácsadók számára teszi lehetővé a vállalkozások felkészítését segítő ESG tanácsadást, ezért az egyetemekre is komoly szerep hárul majd mind a jövő szakembereinek oktatásában, mind a terület további tudományos vizsgálatában.

Dr. Csorbai Hajnalka

Stratégiai igazgató
OPTEN

A hazai vállalati szektor egésze komoly kihívás előtt áll a fenntarthatóságra és az ESG szabályozásra történő felkészülés miatt. Hol tartanak ma ebben a magyar vállalatok? Van-e ebben mintázat méret, terület vagy ágazat alapján?

Ugyan már évek óta egyre aktívabb szereplője a hazai konferencia életnek és a médiának a vállalati fenntarthatóság szinonimájaként elhíresült ESG betűszó, ami a környezeti, a társadalmi, valamint a prudens vállalatvezetés követendő pozitív ismérveit foglalja magában.

Viszont eddig sokaknak lehetett az a percepciója, hogy a témának nagyobb a füstje, mint a lángja, hiszen maga a jelentéstétel hazánkban csak 15-25 cégre, cégcsoportra terjedt ki. Jelenleg a CSRD jelentést csak az 500 fő felett foglalkoztató tőzsdén jegyzett vállalatcsoportoknak kell elkészíteniük, ezek a cégek pedig eddig is aktívan foglalkoztak a fenntarthatósággal, számos saját programjuk, kezdeményezéseik vannak rá, így joggal voltak szkeptikusak a téma fontosságával kapcsolatban a hazai cégvezetők, akik felületesen tájékozódtak az ESG-ről.

A 2025-ös év azonban jelentős áttörést hoz majd a téma aktivitásában és a jelentéskészítések számában. Az Unió és hazai szabályozások egyetértésben terjesztik ki évről évre az elvárások hatályosságát és jövőre már a 250 fő felett foglalkoztató, klasszikus nagyvállalatok kell, hogy riportáljanak és kikerül a közérdeklődésre számot tartó restrikciónak is a feltételekből. Ez az OPTEN cégadatbázisa szerint nagyságrendileg 1300 céget, illetve cégcsoportot jelent majd. Ez a volumen ugrás már önmagában azt eredményezi, hogy a nagyvállalatok jelentős lépéseket kell, hogy tegyenek, mind a belsős, mind külsős erre a témára irányuló erőforrás allokációban.

A hazai törvényalkotó szándéka pedig, hogy a korai mélyre hatoló ESG beszámolás gyors, akár gyorsabb adaptációt jelentsen az itthoni nagyvállalatoknak és a KKV-knak, ezért a CSDDD ellátási láncra vonatkozó átvi-

lágítási, adatgyűjtési feladatait is elvárja a törvény hatálya alatti cégektől. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a jelentéskészítésre felszólított cégeknek több riportot is kell készíteniük, ha meg kívánnak felelni a jogalkotó szándékának. Az itthoni elkülönült, időben hamar bevezetett ESG beszámoló készítés például elvárja a közvetlen beszállítók bevonását a jelentéskészítésbe. Ami a gyakorlatban azt fogja eredményezni, hogy KKV cégek tízezrei kapnak majd ESG relevanciájú kérdéseket a kulcs nagyvállalati vevőjüktől, amely kérdéseket a szabályozó állított össze és a jelentéskészítő a számára lényeges kérdéseket választhatja ki.

Az OPTEN számára ez a kérdés miért fontos, miért készítette el saját ESG indexét? Kifizetődő-e ez üzleti szempontból?

Az OPTEN számára az ESG-index létrehozása azért fontos, mert a fenntarthatóság és az ESG követelményeinek való megfelelés ma már Magyarországon is elengedhetetlen feltétele az üzleti sikernek. Az ESG szempontok egyre fontosabbá válnak a vállalatok számára, nemcsak azért, mert a nemzetközi szabályozások – mint például az Európai Unió Taxonómia rendelete, a hazai ESG törvény és a CSRD rendelet – előírják ezeket, hanem azért is, mert a finanszírozási és befektetési döntések meghozatalánál a bankoknak és pénzügyi vállalkozásoknak is figyelembe kell venniük ezeket a tényezőket.

Az OPTEN üzleti érdeklődése az ESG iránt szorosan összefügg az adatgyűjtés és az indexálás terén szerzett tapasztalataival. Az OPTEN hosszú évek óta gyűjt és elemez adatokat a hazai vállalkozásokról, ezért az ESG index kialakítása szerves folytatása volt ennek a tevékenységnek. Az ESG index létrehozásával a cég meglévő adatbázisait és elemzési kapacitásait hasznosította, ezáltal szinergiát teremtett az adatfeldolgozás és a fenntarthatósági értékelés között. Az OPTEN számára ez az ESG index üzletileg azért is vonzó, mert az adatbázisok elemzésében és értékelésében szerzett tudását most a fenntarthatóság egyre fontosabb területén kamatoztathatja, amivel tovább növelheti piaci pozícióját és relevanciáját.

Az OPTEN ESG indexének elkészítése üzleti szempontból is gyorsan megtérülő befektetés volt, mivel gyors reagálásnak köszönhetően hazai szolgáltatók között elsőként szállítottunk megoldást elsősorban a bank-szektor szabályozói megfelelésében, de számos más piaci szereplő, vagy akár egyetem is igénybe vette az ESG index szolgáltatást.

Üzleti szempontból tehát az ESG index egy olyan piaci rést céloz meg, amely a szabályozási nyomás és a piaci igények növekedésével egyre jelentősebbé válik. Az ESG-tudatos vállalkozások ugyanis hosszú távon versenyképesebbek lehetnek, vonzóbbak a befektetők és finanszírozók számára, ami az OPTEN számára is növekvő keresletet eredményezhet az ESG index iránt.

Az index elkészítésének mik a szakmai tapasztalatai? Hogyan lehet fejleszteni és hasznosítani az itt kapott eredményeket?

Az ESG index elkészítése és fejlesztése során az OPTEN számára kulcsfontosságú, hogy folyamatosan bővítse és frissítse a háttérben lévő adatállományt újabb adatkörökkel. Az ESG-releváns adatok gyűjtése és feldolgozása állandóan változó folyamat, amelyet a szabályozási elvárásokkal összhangban kell finomítani. Az ESG szabályozások szigorodásával és kibővítésével az indexet is úgy kell fejleszteni, hogy az új előírásoknak megfelelően reflektálja a fenntarthatósági szempontokat. Emellett az értékelést iparág specifikusan kellett finomhangolni, hogy a különböző ágazatok vállalkozásai számára pontosabb és igazságosabb értékelési eredményeket biztosítsunk.

Az index teljes elfogadottságához és annak érdekében, hogy az OPTEN akkreditált ESG indexszolgáltatóvá válhasson, szükséges a cégnek akkreditálnia magát az ESMA-nál. Ehhez teljes transzparenciát kell biztosítani az adatok és az értékelési súlyozások tekintetében, amely biztosítja, hogy az index megfeleljen az Unió átláthatósági követelményeinek. Ez a lépés nemcsak a hitelességet erősíti, hanem lehetővé teszi, hogy az ESG index hivatalosan elismert eszközzé váljon az európai piacon.

Dr. Jámber Attila

Intézetvezető egyetemi tanár
**Budapesti Corvinus Egyetem, Fenntartható
Fejlődés Intézet**

A fenntarthatóság és ezen keresztül az ESG ma már megkerülhetetlen a szakmánkban. Mennyire van jelen ez a fogalom az egyetemi oktatásban és kutatásban? A Fenntartható Fejlődés Intézet hogyan tudja segíteni a fogalom szélesebb körű beépülését az oktatásba és kutatásba?

Az ESG sztori ma már az oktatásban és kutatásban is megkerülhetetlen. Számos egyetem kínál hosszabb-rövidebb képzéseket ezen a téren, ahogyan a Budapesti Corvinus Egyetem is fejleszti az ESG képzési portfólióját. Néhány rövidebb képzés már most is elérhető a kínálatunkban, de 2025 februárjától terveink között szerepel egy akkreditált ESG tanácsadói posztgraduális szak indítása is, amelyhez nagy reményeket fűzünk. Kutatási téren is egyre több kollégánk foglalkozik a nemzetközi szakirodalommal összhangban a terület kutatási oldalával is, elmélyedve a pénzügyi, számviteli, hitelezési vagy éppen kockázatkezelési területek összefüggéseiben. A Fenntartható Fejlődés Intézet igyekszik koordinálni az ESG területtel kapcsolatos képzéseket az Egyetemen belül, hogy alapszaktól egészen az MBA képzésig mindenki a megfelelő tudással és tapasztalattal rendelkező oktatóktól kaphassa meg a számára szükséges ismereteket. Nagyon büszkék vagyunk, hogy ennek a kiadványnak is kezdeményezői és koordinátorai lehettünk, megmutatva, hogy kollégáink az elméleti tudásuk mellett gyakorlati téren is megállják a helyüket.

A hallgatók gondolkodásában mennyire van jelen az elköteleződés a fenntarthatóság iránt? Több évtizedes oktatási tapasztalata alapján hogy látja, változott-e a hallgatók hozzáállása, az üzleti életben ők már erőteljesebben fogják-e követni a fenntarthatóságot? Várható-e ebben szemléletváltás, amikor belépnek az üzleti életbe?

A Fenntartható Fejlődés Intézet missziójának tekinti az Egyetemen belül, hogy minden diák kapjon fenntarthatósággal kapcsolatos ismereteket a tanulmányai alatt, képzési programtól függetlenül. Úgy gondoljuk,

a 21. században nem léphet ki valaki úgy az egyetem kapuján, hogy nem látogatott fenntarthatósággal kapcsolatos órákat. Úgy látjuk, a fiatalabb generáció egyre inkább elkötelezett a fenntarthatóság iránt, már úgy jönnek sokan az egyetemre, hogy kifejezetten érdekli őket ez a terület, ez nem volt mindig így. Az üzleti életben megkerülhetetlen lesz ez a fogalom, talán már ma is az, ebbe az irányba hatnak a globális folyamatok és az európai szabályozási keretek is. A Fenntartható Fejlődés Intézet mindent megtesz annak érdekében, hogy a nálunk meglévő fenntarthatósággal kapcsolatos tudás és tapasztalat minél szélesebb körben eljusson a diákokhoz.

Nemzetközi, illetve európai összehasonlításban hol tart a magyar egyetemi világ a fenntarthatóság és az ESG egyetemi kutatásba és oktatásba való bevonásában?

A nyugat-európai egyetemek előrébb járnak ezen a téren, többféle képzési programot hirdetnek fenntarthatóság és ESG téren és jobban bevonják ezeket a területeket a mindennapi oktatásba és kutatásba is. Igyekszünk lépést tartani a nemzetközi trendekkel, nemrég például elindítottuk továbbképzésünket egyetemi oktatók felé is, segítve őket, hogy beépíthessék a fenntarthatósági ismereteket az előadásaik és szemináriumaik anyagába is. Kutatási téren több olyan kollégánk is van, akik a nemzetközi élvonalba tartozó szakterületi folyóiratokban évről évre képesek nívós publikációkat megjeleníteni, illetve folyamatosan keressük a lehetőségeket vállalati partnerekkel közös kutatási programok irányában is. Hazánkban nem teljesen működik még a Nyugat-Európában tapasztalt kutatási kultúra, ahol egyetemek, vállalatok és kormányzati szervek közösen tudnak számukra fontos fenntarthatósági kérdéseket megvitatni. Bízunk benne, hogy ez a kiadvány és a hozzá kapcsolódó kutatás képes lesz hagyományt teremteni ezen a téren és évről évre egyre több partnerrel közösen tudunk együtt dolgozni a hazai vállalatok fenntarthatóságának fejlesztése érdekében.

Veisz Ákos

ESG tanácsadás ügyvezető
BDO

A BDO Magyarország régóta foglalkozik fenntarthatósági tanácsadással. Mi a tapasztalatuk, ügyfelek mennyire fogadják el a fenntarthatósági követelményeket?

Egy hosszú, évtizedes gazdasági átmeneti időszak elején tartunk, az ügyfelek még most ismerkednek a követelményekkel. Jó indikáció erre a tavaly készített felmérésünk, amiben kilenc régiós BDO iroda vett részt. A kutatásunk azt mutatta, hogy tízből mindössze három válaszadó volt tisztában a jogszabályi követelményekkel, vagy tavaly még jelentős információhiány állt fenn a vállalatok körében. Azt gondolom ma már más lenne az eredmény, ha megismételnénk a kutatást, hiszen az EU-s és hazai kötelezettségek már jogszabályi előírást is tartalmaznak. Már nemcsak a piaci elvárások miatt kell egy szűkebb vállalati körnek fenntarthatósággal foglalkozni, kinylt az érintetti kör.

Mennyire felkészültek? Lát-e mintázatot a cégek körébe területi, ágazati vagy méret alapján?

A fenntarthatósági téma nagyon komplex, a vállalatok leginkább az energiahasználat kapcsán tettek már lépéseket, ez az elmúlt évek hektikus energiaár, illetve az ellátási kockázatok megnövekedéséhez is köthető. Sok vállalat veszi komolyan a munkavállalók, illetve a fogyasztók, ügyfelek irányába tett vállalásaikat, ami már túlmutat a jogszabályi kötelezettségeken, itt már a piaci előnyök keresése is megjelenik. Jó példa erre a Családbarát Magyarországgal készített közös felmérésünk. A Családbarát Védjeggyel rendelkező vállalatok 60%-át a munkaerő megtartása és vonzása motiválta a programok kialakításánál és a védjegy megszerzésénél.

Általánosságban igaz ebben a témában is, hogy a nagyobb vállalatok több erőforrással rendelkeznek, ugyanakkor nagyon vegyes a kép, amit az ügyfélkörünkben is látunk. Egyértelmű, hogy vannak olyan ágazatok, ame-

lyek előrébb járnak a felkészülésben, az autóipart emelném ki különösen, itt már abszolút versenykérdés a hazai beszállítók megfelelő ESG felkészültsége, a vevői elvárások sok esetben a jogszabályi követelményeken is jelentősen túlmutatnak.

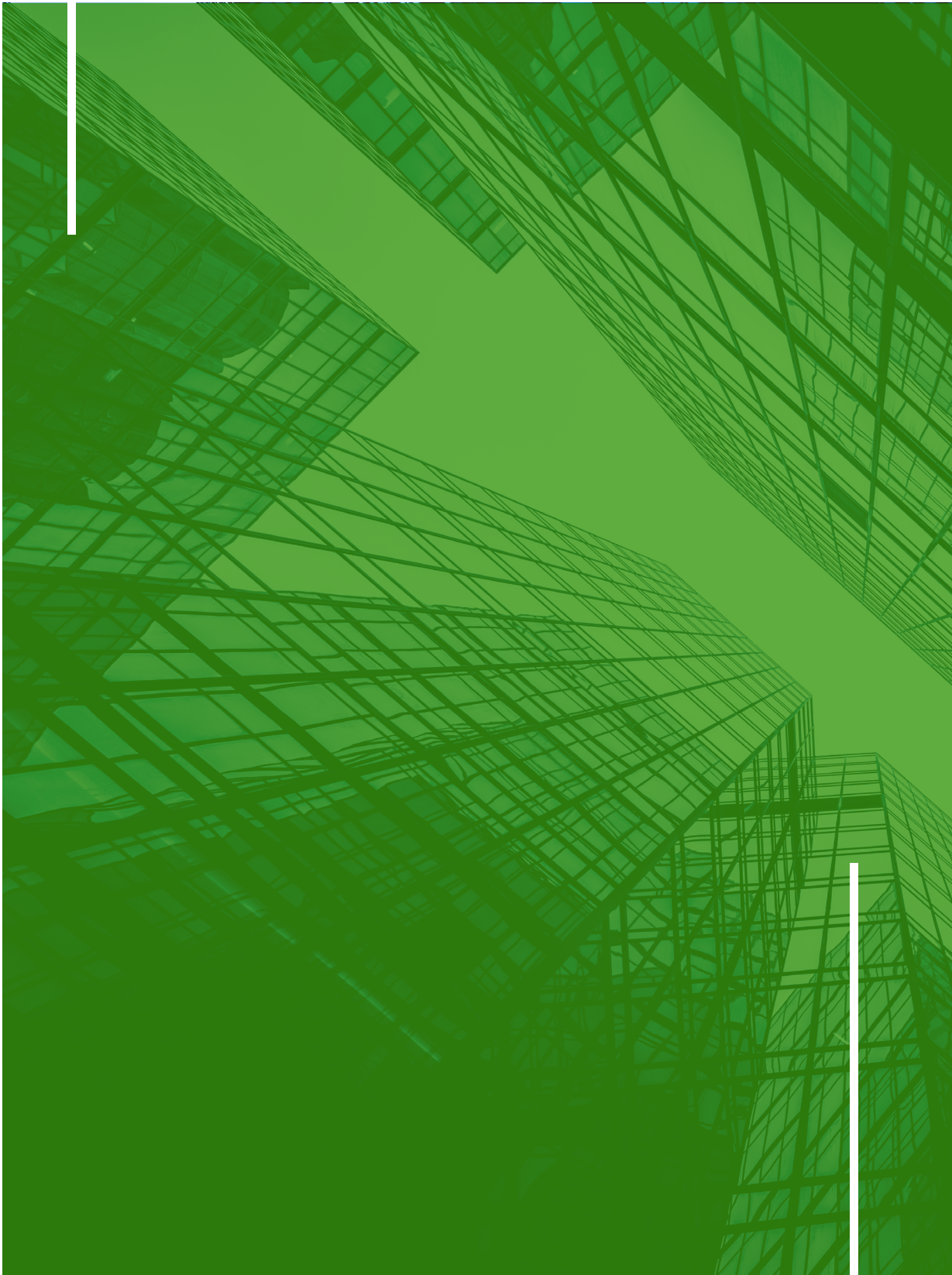
Az ESG részei közül melyiknek a teljesítése a legnehezebb a cégek számára, az E, az S vagy a G?

Többféle nehézséggel szembesülnek a vállalatok. Egyrészt egy komplex piaci és jogi elvárásrendszer alakul ki, jelentős, új adatszolgáltatási kötelezettséggel (csak az új EU-s jelentéstételi standard 1100 indikátort tartalmaz összesen). Ehhez jön hozzá, hogy egyes számítások szerint, a következő években a hazai GDP 2-3%-át kitevő éves addicionális beruházásra van szükség a zöld gazdasági átálláshoz, ezt nyilván a vállalatoknak kell megvalósítani, vagyis anyagi forrást kell találniuk. Mindezen felül sok olyan téma van a fenntarthatóság kapcsán, ahol tudáshiányt látunk vállalati oldalon, ilyen tipikusan a biodiverzitás kérdésköre, és természetesen bizonyos területeken az innovációra is várunk még. Nem szabad viszont elkeseredni, hiszen az általunk látott vállalatok mindegyike valamilyen módon foglalkozik ESG-vel, még úgyis, hogy ezt esetleg nem is tudja. Ezekre az alapokra pedig lehet építeni.

Hogyan lehetne segíteni a cégeket a felzárkózásban?

Fontos, hogy a vállalatok megfelelően informálódjanak a vonatkozó jogszabályokról, illetve ügyfeleik preferenciáiról. A hazai és uniós szinten elérhető források segítséget nyújthatnak a jogszabályok értelmezésében és a megfelelésben; ezeket az információkat mi is rendszeresen frissítjük és elérhetővé tesszük, többek között az ESG Corner podcast sorozatunkon keresztül.

A BDO hazai és nemzetközi szakmai tapasztalatai alapján a jogszabályi megfelelésre való alapos felkészülés általában 1,5-2 évet vesz igénybe, ezért a közvetlenül érintett vállalatoknak javasoljuk, hogy időben kezdjék meg a felkészülést, a közvetetten érintett vállalatok számára pedig kulcsfontosságú, hogy időben kezdjék meg a párbeszédet vevőikkel, megismerve a rájuk vonatkozó követelményeket.

ESG SZABÁLYOZÁS ÉS HATÁSAI A HAZAI VÁLLALATOKRA

Világos Emese

Az ESG szabályozásának háttere és szükségessége

Az ESG szabályozások bevezetése az elmúlt években egyre inkább előtérbe került, nemcsak Európában, hanem világszerte. Ez a trend arra utal, hogy napjainkra a fenntarthatóság és a társadalmi felelősségvállalás nem csupán a vállalatok önkéntes vállalásainak része, hanem egyre inkább szabályozói és piaci elvárássá is válik. Az ESG célja, hogy a vállalatok tevékenységüket a környezeti fenntarthatóság, a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdése és a felelős vállalatirányítás szem előtt tartásával végezzék. Ezzel a megközelítéssel nemcsak a környezetet és a társadalmat védik, hanem hosszú távon a vállalatok számára is előnyöket nyújtanak, hiszen a fenntarthatóság és az átláthatóság egyre fontosabb szemponttá válik a befektetők, ügyfelek és fogyasztók szemében.

Az ESG szabályozások szükségessége több tényezőre vezethető vissza, amelyek közül az egyik legfontosabb a globális környezeti és társadalmi kihívások fokozódása. A klímaváltozás, a társadalmi egyenlőtlenségek növekedése, a természeti erőforrások kimerülése, valamint a vállalatok átláthatóságával és felelős irányításával kapcsolatos elvárások mind egyre sürgetőbbé teszik a vállalatok - szabályozó által felügyelt - fenntartható működését. A szabályozások elterjedésével az egyes vállalatoknak nemcsak lehetőségük, hanem kötelességük is hozzájárulni ezen problémák kezeléséhez. Céljuk, hogy a vállalatok működése során olyan gyakorlatokat vezessenek be, amelyek csökkentik az általuk okozott károkat, és lehetőség szerint egyidejűleg növelik is a társadalomra és a környezetre gyakorolt pozitív hatásait.

Az ESG szabályozásának fontosságát támasztja alá az a tény is, hogy a befektetők és a fogyasztók egyre inkább keresik azokat a vállalatokat, amelyek fenntarthatósági szempontból is - bizonyítható módon - felelősnek bizonyulnak. A befektetési piacokon egyre inkább teret nyernek az úgynevezett „zöld” vagy „fenntartható” befektetések, amelyek kizárják azokat a cégeket, amelyek nem felelnek meg a fenntarthatósági elvárásoknak. Ezen kívül a fogyasztók is tudatosabbá váltak, és szívesebben vásárolnak olyan vállalatoktól, amelyek nemcsak profitot termelnek, hanem figyelembe veszik a társadalmi és környezeti hatásokat is.

Az Európai Unió szerepe ebben a folyamatban kiemelkedő, hiszen az EU az egyik legnagyobb nemzetközi szereplő a fenntarthatósági szabályozások terén. Az európai Zöld Megállapodás (European Green Deal) és a 2050-re kitűzött klímasemlegességi célkitűzések egyértelművé teszik, hogy az EU elkötelezett a fenntarthatóság mellett, és ennek érdekében olyan jogi kereteket kíván kialakítani, amelyek az idő múlásával és a megfelelő, nemzeti szintekre lebontott jogszabályi környezet kialakításával minden gazdasági szereplőre kötelező érvényűek lehetnek. Az ESG szabályozások bevezetése az EU-ban ennek a stratégiának a részét képezi, amelynek célja, hogy az európai gazdaságot fenntartható pályára állítsa, és egyben biztosítsa a vállalatok globális versenyképességét is.

Az Európai Unió ennek értelmében tehát számos szabályozást vezetett be az ESG elvek érvényesítésére, amelyek közül kiemelkednek a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), a Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD vagy másnéven CS3D), az EU Taxonómia, valamint a Németországban hatályba lépett ellátásilánc-törvény. Ezek a jogszabályok mind azzal a céllal jöttek létre, hogy a vállalatokat fenntarthatóbb működésre ösztönözzék, és biztosítsák az átláthatóságot a fenntarthatósági célok elérése terén. Rövid áttekintésük elengedhetetlen annak megértéséhez, hogy miként, mikor, és miféle kötelezettséget jelentenek ezek a hazai vállalatok és partnereik számára.

CSRD

A CSRD, azaz a Vállalati Fenntarthatósági Jelentéstételi Irányelv az egyik legjelentősebb szabályozás a fenntarthatósági jelentéstétel terén. A CSRD célja, hogy minden érintett vállalat számára biztosítsa az átláthatóságot a fenntarthatósági teljesítményük tekintetében, és hogy összehasonlítható és megbízható információkat nyújtson a befektetők, a hatóságok és a nyilvánosság számára.

Az irányelv előírja, hogy a vállalatok rendszeresen készítsenek jelentést a fenntarthatósági céljaik eléréséről, beleértve a környezeti hatásokat, a társadalmi felelősségvállalást és az irányítási gyakorlatokat. 2024-től lépett hatályba, és a jelentéstételi kötelezettségek fokozatosan bővülnek ki minden érintett vállalatra.

Jelenleg a CSRD jelentést kizárólag az 500 főnél több munkavállalót foglalkoztató, közérdeklődésre számot tartó vállalatoknak és vállalatcsoportoknak kell elkészíteniük. Ezek a cégek már korábban is jelentős figyelmet fordítottak a fenntarthatóságra, és több saját programot, kezdeményezést hoztak létre ezen a területen. Emiatt a magyarországi vállalatvezetők, akik csak felületesen ismerték az ESG témáját, érthetően szkeptikusan viszonyultak annak jelentőségéhez. Azonban a 2025-ös év jelentős változást hoz majd a téma iránti érdeklődésben és a jelentések számában. Az uniós és hazai szabályozások fokozatosan bővítik a követelmények hatályát, így jövőre már a 250 főnél nagyobb létszámú klaszszikus nagyvállalatoknak is kötelező lesz a riportálás, emellett megszűnik a közérdeklődésre számot tartó kritérium is. Az OPTEN cégadatbázisa alapján ez mintegy 1300 vállalatot, vállalatcsoportot érint majd, melynek nagyjából 43%-a budapesti székhellyel rendelkező cég. Ez a magas arány nem okoz nagy meglepetést, hiszen a főváros központi szerepe, a képzett munkaerő magas jelenléte, valamint kiemelkedő infrastruktúrája lévén a mai napig vonzó alternatíva a nagyvállalatok számára.

CSDDD

A CSDDD, vagy CS3D különösen fontos az ESG szabályozás szempontjából, mivel biztosítja, hogy a vállalatok ne csak a saját működésükre koncentráljanak, hanem felelősséget vállaljanak az általuk használt szolgáltatások és termékek fenntarthatóságáért is. Ezáltal a vállalatoknak biztosítaniuk kell, hogy a beszállítóik is megfeleljenek bizonyos fenntarthatósági és emberi jogi előírásoknak, ami komoly kihívást jelenthet, különösen a globális beszállítói láncok esetében.

Az irányelv előírja, hogy a vállalatok fenntarthatósági átvilágítási eljárásokat vezessenek be, amelyek keretében folyamatosan figyelemmel kísérik a környezeti és társadalmi kockázatokat, és szükség esetén korrigáló intézkedéseket hoznak. Az irányelv továbbá kötelezővé teszi, hogy a vállalatok nyilvánosságra hozzák az átvilágítási eljárások eredményeit és a megtett intézkedéseket, így biztosítva az átláthatóságot és a felelősségvállalást.

Német ellátásilánc-törvény

A német ellátásilánc-törvény a CSDDD irányelvhez hasonlóan a vállalati fenntarthatósági gondosság elvét követi, de nemzeti szinten, Németországban alkalmazandó. Az irányelv 2023 januárjában lépett hatályba, és a német nagyvállalatok számára előírja, hogy az egész beszállítói láncukban figyelemmel kísérik a környezeti és emberi jogi kockázatokat.

Ez az irányelv komoly hatással van a magyar KKV-kra is, amelyek gyakran beszállítóként működnek német vállalatok számára. A német ellátásilánc-törvény követelményei alapján a német cégeknek biztosítaniuk kell, hogy beszállítóik is megfeleljenek a fenntarthatósági előírásoknak, ami komoly kötelezettségeket ró a magyar KKV szektor szereplőire is.

A magyar ESG törvény

Magyarországon is jelentős változások léptek életbe az ESG szabályozások terén. Az új ESG törvény célja, hogy a magyar vállalatokat is fenntarthatóbb működésre ösztönözze, és biztosítsa az átláthatóságot ezen a területen. Az új törvény szerint minden 250 főnél több alkalmazottat foglalkoztató nagyvállalatnak jelentést kell készítenie fenntarthatósági teljesítményéről, amelyet az Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) online rendszerébe kell feltölteni.

A magyar ESG törvény különös figyelmet fordít a jelentéskészítési folyamat átláthatóságára és hitelességére, ezért előírja, hogy a jelentéseket külső, független auditornak is tanúsítania kell. Ez biztosítja, hogy a jelentések pontosak és megbízhatóak legyenek, ami elengedhetetlen a befektetők és a nyilvánosság bizalmának megőrzéséhez. Az ESG beszámoló készítés hatása azonban nemcsak a nagyvállalatokra korlátozódik, hanem közvetetten a kisebb vállalkozásokra is, különösen azokra, amelyek nagyvállalatok beszállítói láncában szerepelnek.

Az új törvény nemcsak a jelentéstétel kötelezettségét írja elő, hanem azt is, hogy a vállalatok aktívan dolgozzanak fenntarthatósági céljaik elérésén. Ennek érdekében a törvény előírja, hogy a cégeknek be kell vonniuk beszállítóikat a fenntarthatósági adatok gyűjtésébe és a jelentéskészítésbe. Ez különösen nagy kihívást jelent a KKV-k számára, amelyeknek gyakran nincs elegendő erőforrásuk és szakértelmük az ESG célok teljesítéséhez.

A hazai vállalatok szabályozások általi közvetlen, illetve közvetett érintettsége

Magyarországon az ESG szabályozások közvetlenül a nagyvállalatokat érintik, de közvetetten a kis- és középvállalkozásokra is jelentős hatással vannak. A nagyvállalatoknak kötelező lesz jelentést készíteniük a fenntarthatósági teljesítményükről, és be kell vonniuk beszállítóikat a jelentéskészítési folyamatba, ami azt jelenti, hogy a KKV-k is érintettek lesznek.

A nagyvállalatok Magyarországon közvetlenül érintettek az EU-s ESG szabályozásokban. A CSRD és a CSDDD irányelvek alapján a nagyvállalatoknak rendszeres fenntarthatósági jelentést kell készíteniük, és át kell világítaniuk teljes beszállítói láncukat. Ez komoly kihívásokat jelent, mivel a jelentések elkészítése és az átvilágítási eljárások végrehajtása időigényes és költséges feladat.

A nagyvállalatoknak emellett biztosítaniuk kell, hogy beszállítóik is megfeleljenek az ESG előírásoknak, ami különösen nehéz lehet, ha a beszállítók kisebb, kevésbé fejlett cégek. Ezért a nagyvállalatoknak szorosabb együttműködésre lesz szükségük beszállítóikkal, hogy biztosítsák a fenntarthatósági célok teljesülését.

Bár a szabályozások közvetlenül a nagyvállalatokat célozzák meg, a KKV-kat is érintik, mivel a nagyvállalatok beszállítói láncában szerepelnek. A KKV-k számára különösen nagy kihívást jelent az ESG adatok gyűjtése és a jelentések elkészítése, mivel gyakran hiányzik a megfelelő szaktudás és erőforrás.

Az ESG szabályozások betartása azonban nemcsak kötelezettség, hanem lehetőség is a KKV-k számára. Azok a vállalatok, amelyek időben alkalmazkodnak a szabályozásokhoz, versenyelőnyt szerezhhetnek, mivel a nagyvállalatok előnyben részesíthetik azokat a beszállítókat, amelyek már megfelelnek az ESG előírásoknak. Ezenkívül a fenntarthatósági gyakorlatok bevezetése hosszú távon költségcsökkentést és hatékonyságnövelést is eredményezhet a KKV-k számára.

A vállalati szektort érintő ESG kihívások és lehetőségek Magyarországon

Kihívások

Szaktudás és erőforrások hiánya: Sok vállalat számára kihívást jelent az ESG adatok gyűjtése és a jelentések elkészítése, mivel hiányzik a megfelelő szaktudás és erőforrás. Ez különösen igaz a kisebb vállalatokra, amelyek nem rendelkeznek dedikált fenntarthatósági szakemberekkel.

Költségek: Az ESG szabályozások betartása jelentős költségekkel jár, különösen a kisebb vállalatok számára. A jelentések elkészítése, az átvilágítási eljárások végrehajtása és a fenntarthatósági gyakorlatok bevezetése mind költséges feladatok.

Beszállítói lánc komplexitása: A nagyvállalatoknak biztosítaniuk kell, hogy beszállítóik is megfeleljenek az ESG előírásoknak, ami különösen nehéz lehet, ha a beszállítói lánc több szinten keresztül fut, és különböző országokban működő cégeket is magában foglal.

Átláthatóság és jelentéstétel: A fenntarthatósági jelentéstételhez szükséges átláthatóság és megbízhatóság elérése különösen nagy kihívást jelent, mivel a vállalatoknak biztosítaniuk kell, hogy az általuk közölt adatok pontosak és hitelesek legyenek.

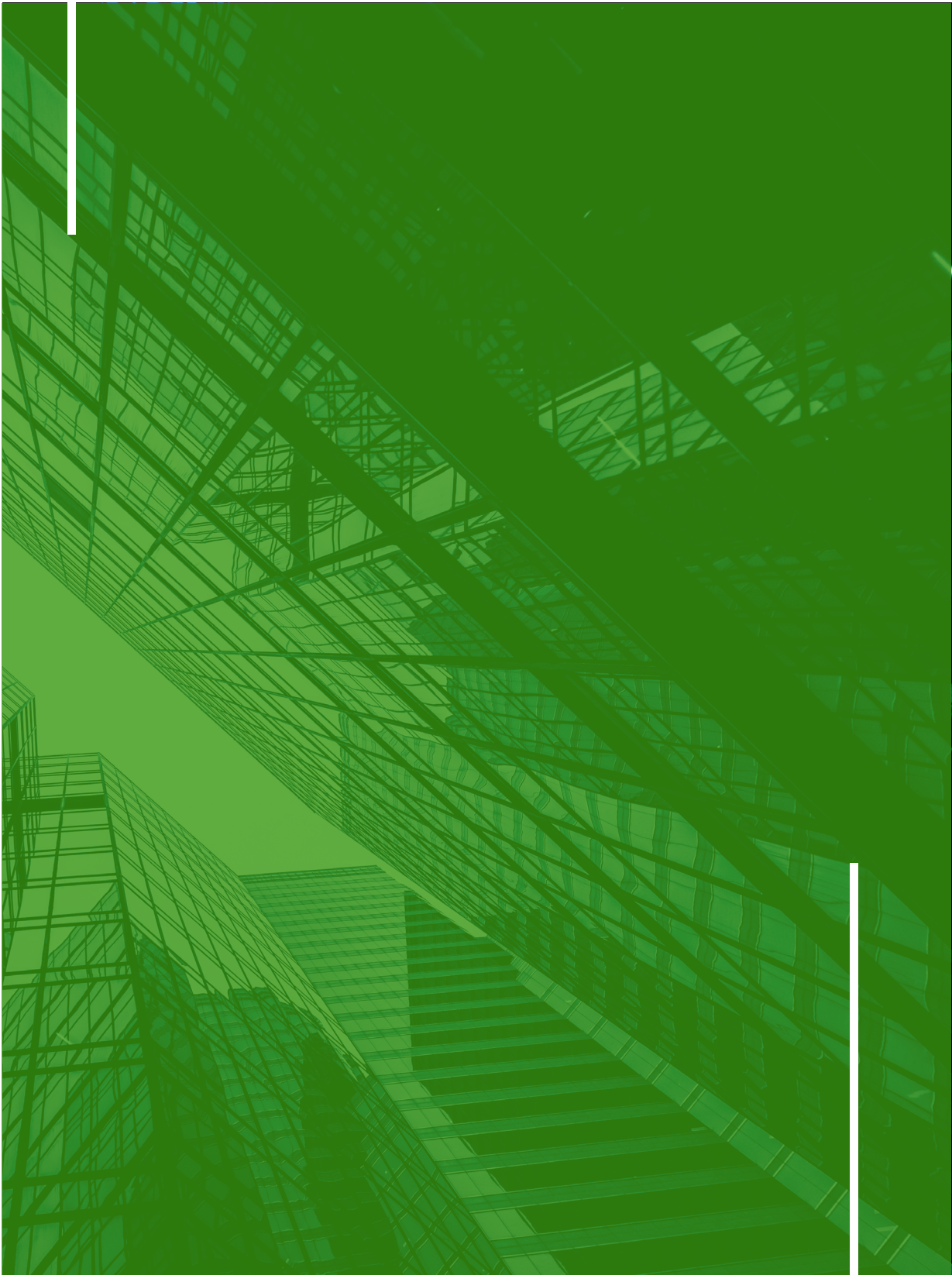
Lehetőségek

Versenyelőny: Azok a vállalatok, amelyek időben alkalmazkodnak az ESG szabályozásokhoz, versenyelőnyt szerezhetnek a piacon, mivel a nagyvállalatok előnyben részesíthetik azokat a beszállítókat, amelyek már megfelelnek az ESG előírásoknak.

Költségmegtakarítás: A fenntarthatósági gyakorlatok bevezetése hosszú távon költségcsökkentést eredményezhet, például az energiahatékonyság növelésével vagy a hulladék csökkentésével.

Reputáció javítása: Az ESG szabályozásoknak való megfelelés javíthatja a vállalatok piaci megítélését, mivel a fogyasztók és a befektetők egyre inkább előnyben részesítik azokat a cégeket, amelyek elkötelezettek a fenntarthatóság mellett.

Új piaci lehetőségek: Az ESG szabályozások betartása új piaci lehetőségeket is kínál, például zöld befektetések vagy fenntartható termékek és szolgáltatások terén.

A MAGYAR VÁLLALATOK FENNTARTHATÓSÁGÁNAK HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI AZ ADATOK TÜKRÉBEN¹

Szabó Dorottya

Mihele Mihály András

Diófási-Kovács Orsolya

Mire lehetnek alkalmasak az ESG mutatók és mire nem?

Az ESG mutatók egyre nagyobb szerepet kapnak a vállalatok értékelésében és a gazdaságpolitikai döntéshozatalban is. E mutatók előnye, hogy átfogó képet nyújtanak egy cég környezeti, társadalmi és irányítási gyakorlatáról, túlmutatva a hagyományos pénzügyi mutatókon, amelyek ezeket a szempontokat nem, vagy csak nagyon elnagyoltan képesek megragadni. Az ESG mutatók lehetővé teszik, hogy a befektetők, a fogyasztók és a szabályozók ne csak a pénzügyi teljesítmény alapján ítélik meg a vállalatokat, hanem azok fenntarthatóságát és társadalmi felelősségvállalását is figyelembe vegyék. Ez a komplexebb értékelési rendszer hozzájárulhat ahhoz, hogy a vállalatok hosszabb távon is sikeresen tudjanak működni, hiszen a fenntarthatóságra és az etikus működésre való törekvés a reputációt és a fogyasztói bizalmat is erősítheti.

¹ Jelen tanulmány célja, hogy átfogóan és közérthetően foglalja össze az OPTEN adatbázisának elemzése során feltárt összefüggéseket. Az itt bemutatottnál részletesebb és módszertanilag jobban alátámasztott eredményeinket a közeljövőben több folyóiratban is publikáljuk.

Az ESG mutatóknak azonban számos hátránya lehet, ezek között említhető, hogy jelenleg nincs egy kialakult, egységes módszertan a környezeti, a társadalmi és a vállalatiirányítási szempontok mérésére és értékelésére. Különböző szervezetek és elemzők sokszor nagyban eltérő mutatókat használnak, ami jelentősen különböző eredményekhez és következtetésekhez vezethetnek. Ez nagyban megnehezítheti az összehasonlíthatóságot és a standardizálást, és felveti a kérdést, hogy mennyire lehet megbízni az ilyen elemzések eredményeiben.

Fontos kiemelni, hogy bár az ESG szempontok figyelembevétele sokszor pozitív hatással van a vállalati imázsra és a befektetői érdeklődésre, az ESG mutatók által kijelölt „sikerkritériumok” nem feltétlenül vezetnek el a hosszú távú gazdasági sikerhez. Hogy ennek ellenére mégis kiemelt szerepet kaptak a gazdaságpolitikai döntéshozatal során, az elsősorban azzal magyarázható, hogy segíthetnek azonosítani azon vállalatok körét, amelyek nemcsak profitot termelnek, hanem pozitív hatást gyakorolnak a társadalomra és őket körülvevő környezetre is. Az ESG keretrendszer tehát egyfajta kiválasztási szempontrendszernek is tekinthető, amely alapján a kormányok és befektetők iránymutatást kaphatnak arra vonatkozóan, hogy mely vállalatok érdemelnek kiemelt támogatási lehetőségeket vagy előnyben részesítést. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy az ESG mutatók túlzott előtérbe helyezése torzíthatja a piacot, ha azokat nem megfelelően alkalmazzák, vagy ha figyelmen kívül hagyják a pénzügyi és egyéb releváns mutatókat.

Az ESG mutatók fontosságának növekedése tehát elengedhetetlennek tűnik a fenntartható fejlődés szempontjából, azonban a módszertanok egységesítése és a pénzügyi teljesítménnyel való összhang biztosítása kulcsfontosságú ahhoz, hogy ezek a mutatók valóban hasznosak és megbízhatóak legyenek a gazdaságpolitikai és a befektetői döntéshozatalban. Az ESG jelentőségét nem lehet elvitatni, de a túlzottan normatív megközelítések helyett az integrált, átgondolt alkalmazás vezethet el ahhoz, hogy a gazdaság és a társadalom hosszú távon is profitáljon belőle.

Az OPTEN ESG Index áttekintése

Az OPTEN ESG Index több mint 75 paramétert alapul véve mutatja meg egy-egy vállalkozás ESG szintjét. Az összesített ESG Index mellett szintén elérhetőek az index alapját képező környezeti (E), társadalmi (S) és

vállalatirányítási (G) alindexek is, melyekkel transzparens módon betekintést nyerhetünk a vállalatok belső, fenntarthatósággal kapcsolatos működésébe. Az indexek elsősorban nyilvánosan elérhető adatbázisokra és szekunder információkra építenek, ugyanakkor a pontos számítási módszertanuk az OPTEN üzleti titkainak részét képezik, az összetételüket bemutató 1. táblázatban felsorolt mutatók ezért nem fedik le az indexek kiszámításukhoz használt adatok teljes körét. Mind a főindex, mind az alindexek 1-től 10-ig terjedő skálán kerülnek meghatározásra, ahol az 1 a legrosszabb, a 10 pedig a legjobb teljesítményt jelenti.

1. táblázat: Az OPTEN ESG Index összetétele

Környezeti (E) alindex	Társadalmi (S) alindex	Vállalatirányítási (G) alindex
<ul style="list-style-type: none"> • 100 millió alatti cégek esetén nemzetgazdasági ágak • 100 millió feletti cégek esetén árbevétel arányosan (csak a CO₂e, szállópor, és a savasodást okozó gázok esetén) • Nyert EU pályázatok • Tagság fenntarthatósági szervezetekben • CO₂ ekvivalensre áttérés • Hulladékkezelés 	<ul style="list-style-type: none"> • Létszámárányos árbevétel • 1 főre jutó személyi jellegű ráfordítás • Foglalkoztatottak száma • Létszám változása • Fogyasztóvédelmi Hatóság elmarasztaló határozata • Be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztató • Hozzáadott érték • Céggjegyzésre jogosultak életkora • Női-férfi vezetők aránya • Közhasznúság és nonprofit szempontok • Munkavédelmi-, munkaügyi bírság • Fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat • Felzárkózó településen székhellyel, fiókteleppel rendelkező vállalkozások • Főtevékenységek morális értékelése 	<ul style="list-style-type: none"> • Adófizetési kötelezettség • Végrehajtások • Megbízható/kiemelt/köztartozásmentes adózó • Közbeszerzések • Üzemi eredmény • Saját tőke • Vállalkozás kora • OPTEN kockázati besorolás • Eltiltott személy • Kiemelten kockázatos kapcsolott vállalkozások • Stratégiai partnerek • MNB figyelmeztetések • GVH bírságok

Forrás: opten.hu

Az elemzéshez felhasznált adatok bemutatása

Elemzésünkhöz az OPTEN által a rendelkezésünkre bocsátott 2023-as beszámolókból származó adatokat dolgoztuk fel. A vizsgálatba bevont cégek kiválasztása két fő szempont mentén történt. Egyrészt azokat a nagyvállalkozásokat kerestük, amelyekre az alábbi három szempont közül legalább kettő igaz volt:

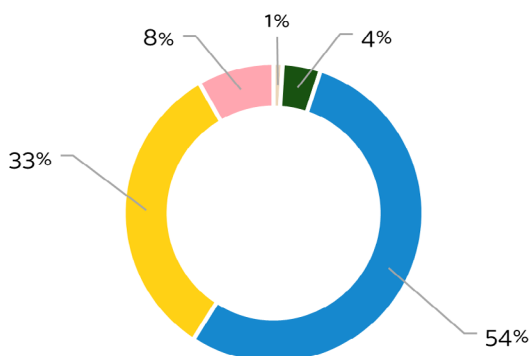
- ▶ 250-nél több főt foglalkoztató és/vagy,
- ▶ 40 millió EUR árbevétellel rendelkező és/vagy,
- ▶ 20 millió EUR eszközállománnyal rendelkező vállalatok.

Másrészt azokat a közepes vállalkozásokat, amelyek nem álltak megszüntetési eljárás alatt és nem törölték az adószámukat, mivel az ő esetükben a beszállítói kapcsolatokon keresztül felmerülhet az ESG szabályozással való közvetett érintkezés. A feltételeknek összesen 4785 cég felelt meg: 351 az első, további 4434 pedig a második körös szűrés során került az adatbázisunkba.

Az 1. ábrán láthatjuk, hogy minden méretkategóriából sikerült cégeket beválogatnunk a mintánkba, ugyanakkor a legnagyobb mértékben a közepes, 50-250 főt foglalkoztató vállalkozások képviseltetik magukat, 54%-os aránnyal. Őket követik a nagyvállalatok (33%), majd a nem KKV besorolású vállalkozások (8%). A kisvállalkozások (4%) és a mikrovállalkozások (1%) aránya elenyésző.

1. ábra: A vizsgált vállalkozások méret szerinti megoszlása

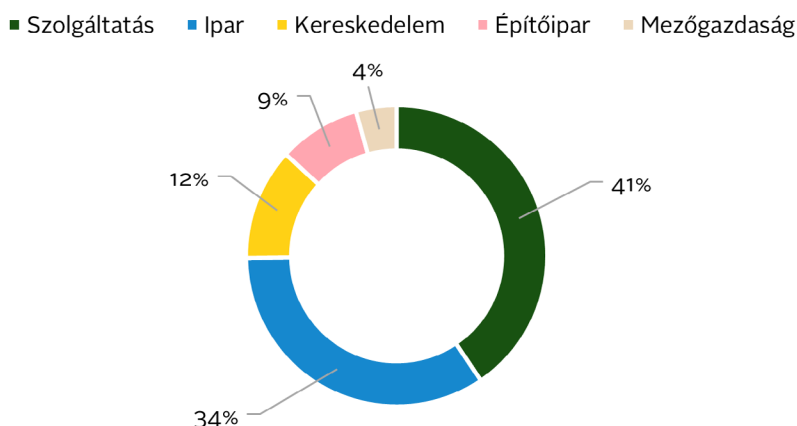
■ Mikrovállalkozás ■ Kisvállalkozás ■ Középvállalkozás ■ Nagyvállalat ■ Nem KKV

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

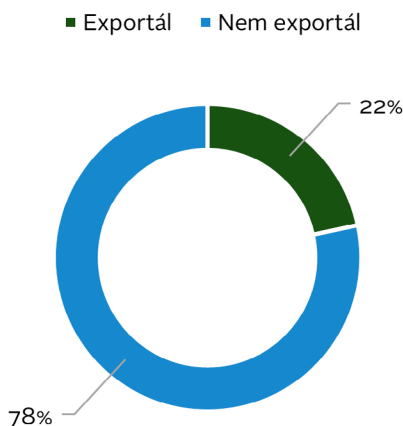
Az ágazati megoszlást tekintve (2. ábra) a szolgáltató (41%) és az ipari (34%) szektorok a legmeghatározóbbak. A kereskedelmi (12%) és az építőipari (9%) ágazatba tartozó vállalkozások egyaránt 10% körüli arányban vannak jelen, a mezőgazdasági szektor a minta 4%-át teszi ki. A 3. ábráról azt is leolvashatjuk, hogy a vizsgálatba bevont vállalkozások közel negyede (22%) exportált a világ valamely tájára, jelentős többségük (78%) azonban csak belföldön értékesített.

2. ábra: A vizsgált vállalkozások ágazat szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

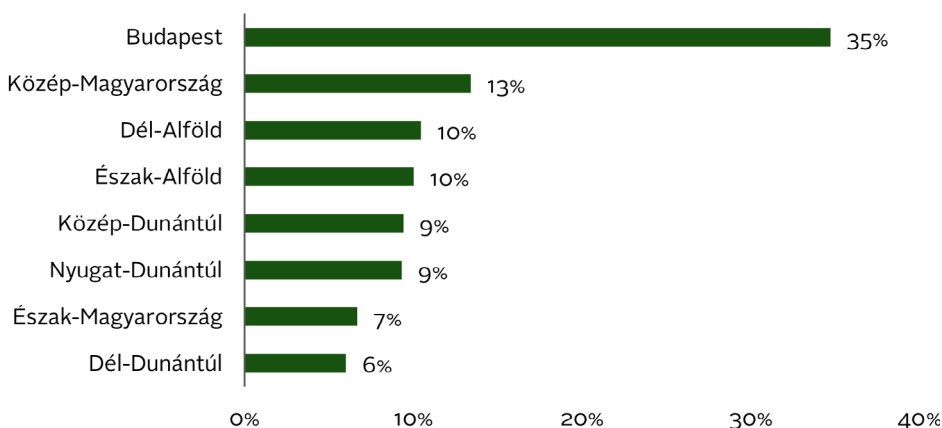
3. ábra: A vizsgált vállalkozások export szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Végül a területi megoszlást vizsgálva látható (4. ábra), hogy minden harmadik vállalkozás budapesti székhellyel rendelkezik. A további régiókból nagyjából kiegyenlítetten érkeznek a cégek, körülbelül 10-10 százalékos aránnyal, ez alól csak a Dél-dunántúli és Észak-magyarországi régiók képeznek kivételt, amelyek valamivel alacsonyabb arányban vannak jelen a mintánkban.

4. ábra: A vizsgált vállalkozások regionális megoszlása

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Az ESG index és az alindexek leíró statisztikái

Ahogy azt már korábban említettük, az elemzésben szereplő főindex, illetve alindexek mindegyike egy 1-től 10-ig terjedő skálán mért standardizált index. A főindex a vizsgált vállalatok esetében 3 és 10 közötti értéket vesz fel, átlagos értéke 6,43 (2. táblázat). A környezeti (E) alindex átlaga a legalacsonyabb (5,00), ugyanakkor a legmagasabb szórás arra utal, hogy a vállalatok teljesítménye ezen a területen különbözik a leginkább egymástól. A társadalmi (S) alindex a főindexhez hasonló átlagos értéket vesz fel (6,57), szórása pedig a legalacsonyabb az alindexek közül, ami azt jelenti, hogy a vállalatok működése társadalmi szempontból a leghomogénebb. Ami a vállalatirányítási (G) alindexet illeti, ezen alindex átlagos értéke a legmagasabb (7,73), vagyis ebben a dimenzióban teljesítettek a legjobban a vállalkozások.

Mindezek mellett fontos kiemelni, hogy az alindexek között tapasztalható jelentős eltérések az index, illetve az alindexek alapjául szolgáló változók jellegéből is adódhatnak, így egy-egy vállalkozás teljesítményének megítélésénél inkább az átlagtól való eltérés lehet érdekes az adott területen, mintsem önmagában az adott alindex értéke.

2. táblázat: Leíró statisztikák

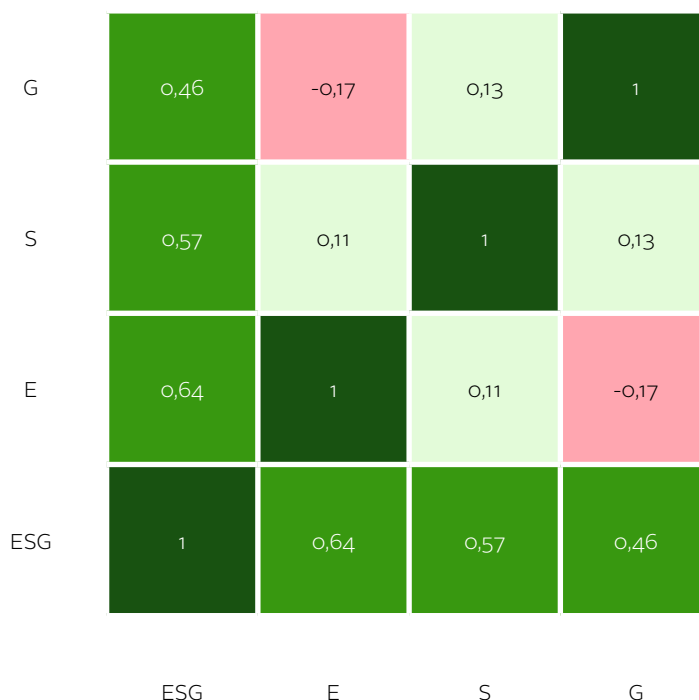
Index típusa	Elemzés	Minimum érték	Maximum érték	Átlag	Szórás
ESG index	4 785	3	10	6,43	0,934
E alindex	4 785	1	10	5,00	1,880
S alindex	4 785	1	10	6,57	1,190
G alindex	4 785	2	10	7,73	1,454

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Az általános leíró statisztikák mellett érdemes megvizsgálni, hogy az alindexek milyen kapcsolatban állnak egymással. Ezeket a kapcsolatokat mutatja be az 5. ábrán látható korrelációs mátrix, amely alapján elmondható, hogy az alindexek között csak gyenge kapcsolat áll fenn. Ez azt jelenti, hogy a három alindex értéke egymástól függetlenül mozog, tehát ha egy vállalat jól teljesít valamelyik alindex szempontjából, ez a jó teljesítmény csak ritkán jár együtt a másik két alindex magas értékével. Sőt, az E és G alindexek között, habár gyenge, de negatív kapcsolat is megfigyelhető.

Ezek a mintázatok összességében arra utalnak, hogy a vizsgált vállalatoknál általában nem jellemző, hogy tudatos ESG stratégiát követve mindhárom tényezőt figyelembe vennék működésük során. Ennek hátterében lehetnek ágazati, méretbeli vagy egyéb adottságok. Például egy ipari nagyvállalat számára nagyobb kihívást jelenthet a környezeti (E) fenntarthatósági szempontoknak való megfelelés, míg méretéből adódóan a vállalatirányítás (G) terén a fejlettebb cégek közé tartozhat. Ezek az adottságok azt is eredményezhetik, hogy egyes vállalatok egy vagy két alindexre optimalizálnak, ahelyett, hogy mindhárom tényezőt együttesen figyelembe vennék.

5. ábra: A főindex és az alindexek korrelációs mátrixa

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Megjegyzés: A négyzetekben látható számok a korrelációs együtthatók $[-1,1]$ értékeit mutatják. Ez az együttható azt mutatja meg, hogy két vizsgált mutató között milyen irányú és erősségű kapcsolat áll fenn. Ha a korrelációs együttható -1 -hez közeli értéket vesz fel, az azt jelenti, hogy a két vizsgált mutató ellentétes irányba mozog, azaz amikor az egyik mutató alacsony értéket vesz fel, a másik jellemzően magasat. Ezzel szemben az 1 -hez közeli korrelációs együttható arra utal, hogy a mutatók egy irányba mozognak. Ha az együttható 0 körüli értéket vesz fel, a vizsgált mutatók között nincs kapcsolat, egymástól függetlenül mozognak.

Vállalati méret szerinti különbségek

A szakirodalom szerint a vállalatok mérete és fenntarthatósági teljesítménye között bizonyos fokú összefüggés figyelhető meg. Általában a nagyobb vállalatok jelentősebb erőforrásokkal rendelkeznek a fenntarthatósági teljesítmény fejlesztéséhez (pl. szakértelem, beruházások). A nagyvállalatok hazai leányvállalataival kapcsolatban is általános feltételezés, hogy a külföldi tudás, valamint az anyavállalat által biztosított erőforrások és módszerek miatt jobban teljesíthetnek, fenntarthatóbban működhetnek. Ugyanakkor gyakorlati tapasztalat, hogy sok esetben a hazai leányvállalatok inkább csak adatszolgáltatói szerepet töltenek be az anyavállalat fenntarthatósági programjában és beszámolóiban, így önállóan és átfogóan nem foglalkoznak a környezeti és társadalmi fenntarthatósági kérdésekkel. Ezek a jellemzők arra ösztönözhetik a gazdaságpolitikát, hogy a mikro- és KKV vállalatokat célzott támogatási eszközökkel segítsék, amelyek megkönnyítik a tudás felhalmozását és a szükséges beruházások megvalósítását annak érdekében, hogy ESG teljesítményük felzárkózhasson a nagyvállalatokéhoz.

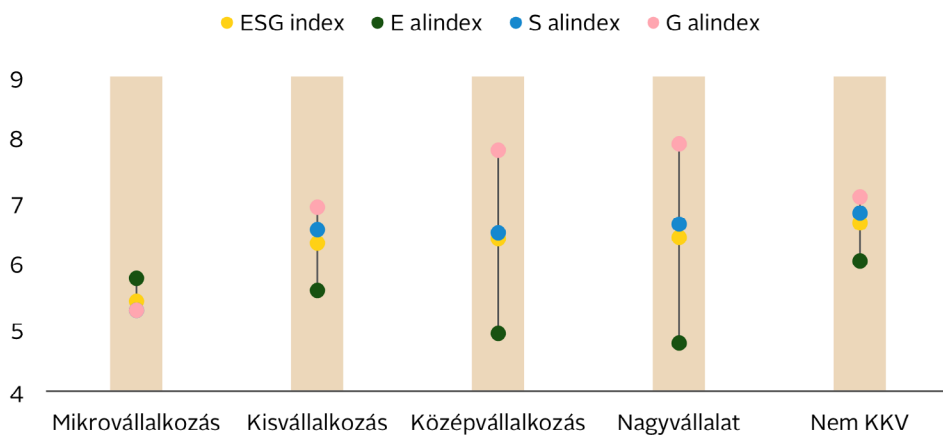
A 6. ábráról leolvasható, hogy az ESG index tekintetében a kis-, közép- és nagyvállalkozások átlagai között nem mutatkozik számottevő különbség. A mikrovállalkozások jelentősen rosszabbul teljesítenek, azonban a mintában ez a kategória kis elemszámmal szerepel, ami bizonyos mértékben torzíthatja az eredményeinket. A nem KKV kategóriába tartozó vállalatok átlagos ESG indexe a legmagasabb.

Ami a környezeti (E) alindexet illeti, valamivel összetettebb képet kapunk. A nem KKV kategóriába tartozó vállalatok környezeti fenntarthatóság szempontjából is jól teljesítenek, velük együtt a mikro- és kisvállalkozások környezeti (E) alindexe is jelentősen magasabb a teljes minta átlagánál. A közép- és nagyvállalatok átlagai között nem mutatkozik érdemi különbség, de átlagértékeik jelentősen elmaradnak a kisebb vállalatok átlagaitól.

A társadalmi (S) alindex átlaga a főindexhez hasonlóan nem különbözik számottevően a kis-, közép- és nagyvállalkozások között. A mikrovállalkozások társadalmi szempontból is gyengébben teljesítenek, míg a nem KKV besorolású vállalatok enyhén magasabb átlagos társadalmi (S) alindexszel rendelkeznek.

A vállalatirányítási (G) alindex tekintetében a közép- és nagyvállalkozások átlagosan lényegesen jobb teljesítményt mutatnak a többi méretkategóriához képest. Ez az eredmény nem meglepő, mivel a vállalatok növekedése általában együtt jár a szervezeti és vállalatirányítási kultúra fejlődésével, ami a sikeres és fenntartható növekedés alapfeltétele is.

6. ábra: Az átlagosan elért pontszámok vállalatméret szerint

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Az összkép tehát azt mutatja, hogy míg környezeti (E) szempontból a kisebb vállalatok teljesítenek jobban, addig vállalatirányítási (G) szempontból a közép- és nagyvállalatok emelkednek ki. A társadalmi (S) aspektus homogénebb képet mutat a méretkategóriák között. A főindex hasonlósága a kis-, közép- és nagyvállalatok között eltakarja a környezeti (E) és vállalatirányítási (G) pillérek közötti jelentős különbségeket, amelyek kiegyenlítik egymást a főindexben.

Érdeemes megjegyezni, hogy a környezeti (E) index tekintetében az eredményeink nincsenek összhangban az előzetes feltevéseinkkel. A környezettudatos működésre való átállás általában tőkeigényes folyamat, amely a fizikai és szellemi tőkét is érinti, így a mikro- és KKV vállalatok általában hátrányból indulnak ezen a területen, de az általunk vizsgált adatok ezt nem támasztják alá.

Ágazati különbségek

A vállalatmérethez hasonlóan az ágazat is jelentősen befolyásolhatja egy vállalat ESG teljesítményét. Előzetes feltevéseink alapján arra számítottunk, hogy a mezőgazdasági és (építő-)ipari vállalatok teljesítménye elmarad mind a környezeti (E), mind pedig a társadalmi (S) pillérek mentén, tekintve, hogy ezek az ágazatok erősebben támaszkodnak a természeti tőkére, mint a kereskedelmi vagy a szolgáltató ágazatok. A vállalatiirányítási (G) kultúrát és hatékonyságot azonban elsősorban a vállalat méretéhez szokás kötni, így ezen alindex esetében homogénebb eredményekre számítottunk.

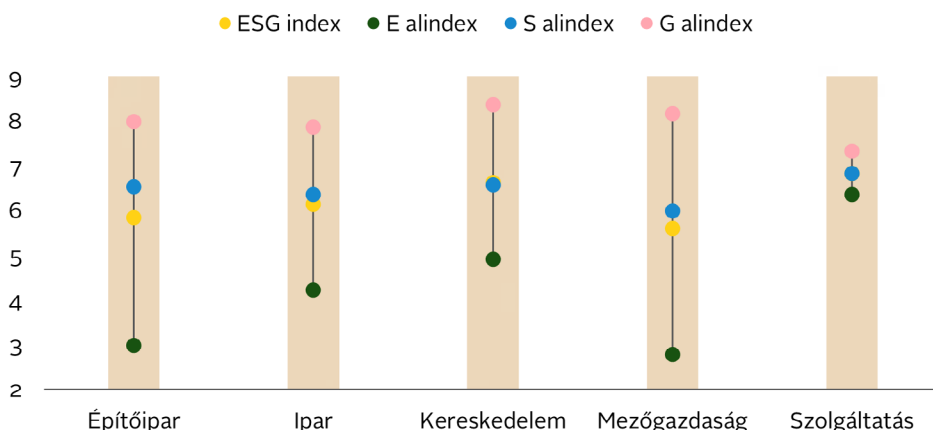
A 7. ábra alapján elmondható, hogy az ESG index tekintetében a kereskedelem és a szolgáltatások ágazataiban működő vállalatok átlagos indexe a teljes minta átlagánál magasabb. Ezzel szemben a mezőgazdasági és építőipari vállalatok átlagos ESG indexe jelentősen elmarad a teljes minta átlagától.

A környezeti (E) alindex esetében az ágazatok teljesítményének sorrendje megegyezik a főindex mentén kialakuló sorrenddel, azonban itt a szolgáltatást nyújtó vállalatok - amelyek a minta 40,5%-át teszik ki - kiemelkedően teljesítenek. A mezőgazdasági és építőipari vállalatok átlagos környezeti (E) alindexe meglehetősen alacsony, rendre 2,78 és 2,98 értéket vesznek fel. Az ágazatokon belüli szórás a környezeti (E) alindex esetében is kisebb a teljes mintán belül megfigyelhető szórásnál, az ágazatok közötti eltérés viszont jelentős.

A társadalmi (S) alindex átlagai jóval kiegyenlítettebb képet mutatnak. A szolgáltatás és kereskedelem ágazatokban a legmagasabb az átlagos index ezen a pilléren is, azonban az építőipari átlag alig marad el a kereskedelmi ágazat átlagától. A mezőgazdaság a társadalmi (S) alindex esetében is a leggyengébben teljesítő ágazat.

A vállalatiirányítási (G) alindex esetében azonban változik a kép: a mezőgazdaságban működő vállalatok átlagos indexe a teljes minta átlagánál magasabb. Az is látszik, hogy míg a szolgáltatás ágazat a két másik alindex szempontjából a legjobban teljesít, addig a vállalatiirányítási (G) pilléren a legalacsonyabb átlagos indexszel rendelkezik.

7. ábra: Az átlagosan elért pontszámok ágazat szerint

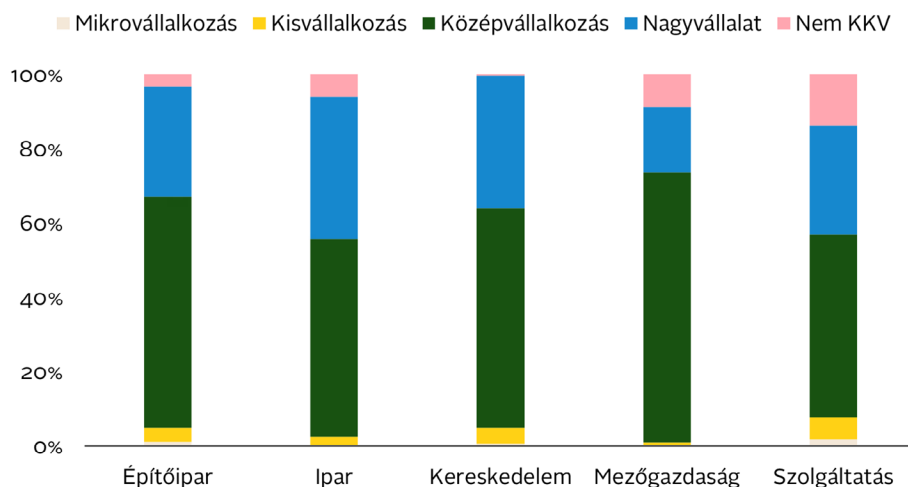

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Összességében tehát megállapítható, hogy környezeti (E) szempontból a szolgáltatást nyújtó vállalatok nyújtanak kiemelkedő teljesítményt, ami mögött az állhat, hogy ez az ágazat támaszkodik a legkevésbé természeti erőforrásokra. Társadalmi (S) és vállalatirányítási (G) szempontból az ágazati átlagok közötti eltérések jelentősen kisebbek. A társadalmi (S) alindex esetében az ágazatok sorrendje megfelel annak az előfeltevésnek, hogy a mezőgazdasági és (építő-)ipari vállalatok a szolgáltatásban vagy kereskedelemben működő vállalatoknál általában rosszabb munkakörülményeket biztosítanak a munkavállalók számára. A vállalatirányítási (G) alindex esetében az eredmények mögött részben az ágazatok vállalatméret-struktúrája állhat.

A 8. ábrán látható, hogy az egyes ágazatokon belül hogyan alakul a különböző méretkategóriákba eső vállalatok aránya. A mezőgazdaságban működő vállalatok esetében a legmagasabb a közép- és nagyvállalkozások, valamint a nem KKV kategóriába eső vállalatok aránya (összesen 99%), amely méretkategóriák jelentősen jobb teljesítményt produkálnak a vállalatirányítási (G) index szempontjából. Ezzel szemben a szolgáltatást nyújtó vállalatok között a többi ágazathoz viszonyítva magas a mikro- és kisvállalkozások aránya (7,7%), melyek vállalatirányítási (G) alindexe általánosságban alacsonyabb a többi méretkategóriához képest.

8. ábra: A méretkategóriák ágazaton belüli megoszlása

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Ahhoz, hogy számszerűsítsük és összehasonlítsuk, hogy a méret és az ágazat szerinti csoportosítások milyen mértékben tudják megragadni az ESG index és az alindexek vállalatok közötti különbözőségét, érdemes megvizsgálnunk a két csoportképző ismérvhez tartozó úgynevezett varianciahányadosokat. A varianciahányados azt mutatja meg, hogy a csoportokat képző ismérv hány százalékban magyarázza meg a változók különbözőségét. Esetünkben tehát ezek a mutatószámok azt jelzik, hogy a vállalatméret, illetve az ágazat szerinti csoportosítás milyen mértékben képes magyarázni az egyes indexekben megfigyelhető vállalatok közötti különbségeket.

A 3. táblázatból leolvasható, hogy az ESG index esetében a vállalatméret szerinti csoportbontás csak kis mértékben, 1,74%-ban képes magyarázni az index teljes mintában megfigyelhető különbözőségét. Ezzel szemben az ágazat jelentősen nagyobb magyarázóerővel (17,93%) bír. Az ágazati csoportosítás elsősorban a környezeti (E) alindex különbözőségének esetében nyújt fontos magyarázatot, míg a társadalmi (S) és a vállalatirányítási (G) alindexek esetében csak alacsony magyarázóerővel rendelkezik. A vállalatirányítási (G) alindex esetében mind a vállalatméret, mind pedig az ágazat szerinti csoportosítás körülbelül 6,5%-ban magyarázza a vállalatok indexei közötti eltérést. Mindkét csoportosítási eljárás a társadalmi (S) alindex különbözőségét magyarázza a legkevésbé.

3. táblázat: A megmagyarázott varianciarány az egyes csoportokban

Varianciarányadosok	Vállalati méret	Ágazat
ESG	1,74%	17,93%
E	3,86%	43,41%
S	1,77%	4,04%
G	6,48%	6,40%

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

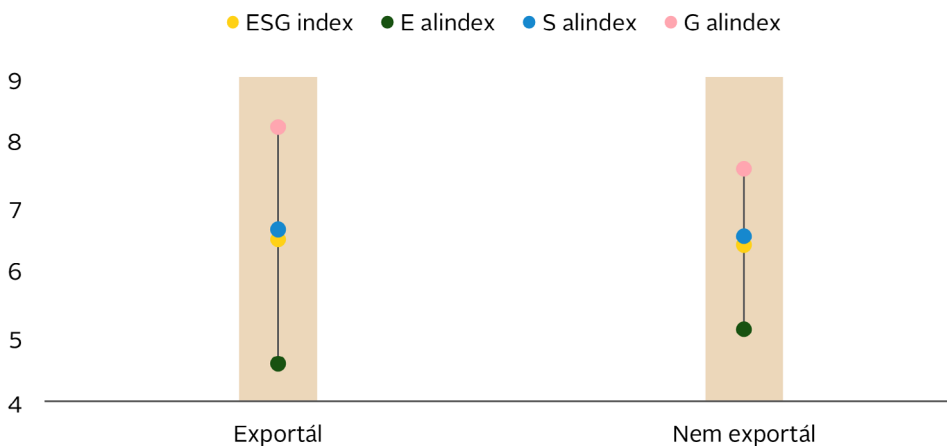
Az export szerepe

Az exporttevékenység fontos tényező lehet egy vállalat fenntarthatóságra való törekvésében. Mivel a fenntarthatósági követelmények, illetve az ESG szemlélet egyre fontosabbá válik a nemzetközi gazdasági vérkeringésben, mind a versenyképes termékek, mind a finanszírozás, mind pedig a hosszú távú stratégiai szemlélet szempontjából, az exporttevékenységet folytató vállalatok jobban ki vannak téve ezeknek az elvárásoknak. Ahhoz, hogy az exportáló vállalatok versenyképesek maradjanak a nemzetközi szinten, gyors alkalmazkodásra van, illetve lesz szükségük. Természetesen a nemzetközi trendek nemcsak a már jelenleg is exportáló vállalatokat érintik, hanem azokat is, amelyek a jövőben terveznek a nemzetközi piacra lépni. Mivel a magyar gazdaság erősen támaszkodik a vállalatok exporttevékenységére, az exportképesség fenntartása és fokozása, így pedig a (potenciálisan) exportáló vállalatok ESG-tudatosságának javítása fontos gazdaságpolitikai cél is.

Az exporttevékenységet folytató és nem folytató vállalatok ESG-indexeinek, illetve alindexeinek átlagát elemezve (9. ábra) elmondható, hogy az ESG-index tekintetében nincs számottevő különbség az exportáló és a nem exportáló vállalatok között. A környezeti (E) alindex esetében a különbség már szembetűnőbb: a nem exportáló vállalatoknál 0,53 ponttal magasabb az átlagos pontszám, mint az exporttevékenységet folytató vállalatok körében. A társadalmi (S) alindex mentén a különbség szintén nem számottevő, viszont vállalatirányítási (G) szempontból az exportáló vállalatok átlagos teljesítménye jelentősen jobb, mint a nem

exportáló vállalatoké. Az exportáló vállalatok tehát nem mutatnak jobb ESG-teljesítményt a nem exportáló vállalatokhoz képest, ami mögött elsősorban a környezeti (E) alindex mentén való lemaradásuk áll.

9. ábra: Az átlagosan elért pontszámok az exportáló és a nem exportáló vállalatok között

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

Ebben az esetben is érdemes megemlíteni, hogy a mintázatok mögött meghúzódnak olyan méretkategóriabeli és ágazatbeli jellegzetességek, amelyek részben magyarázatot adhatnak az eredményeinkre. Először is, a nem exportáló vállalatok nagy arányban (45,5%) a szolgáltatói szektorban működnek, míg az exportáló vállalatok többsége (56,0%) ipari vállalat. Az ágazati különbségeket feltáró alfejezetben megállapítottuk, hogy a környezeti (E) alindex tekintetében a szolgáltatói szektor kimagaslóan teljesít, míg az ipari szektor komoly lemaradásban van hozzá képest (2,14 ponttal).

A vállalatirányítási (G) alindexben látható különbség mögött alapvetően méretbeli eltérések húzódnak meg. Míg a nem exportáló vállalatoknak 83,5%-a közép- vagy nagyvállalat, addig az exportáló vállalatok esetében ez az arány 98,0%. Fentebb bemutattuk, hogy a közép- és nagyvállalatok átlagosan jelentősen jobban teljesítenek a vállalatirányítási (G) alindex szempontjából a többi méretkategóriához képest, így fontos szempont, hogy ezeknek a vállalatoknak nagyobb a súlya az exporttevékenységet folytató vállalatok körében.

A pénzügyi teljesítmény szerepe

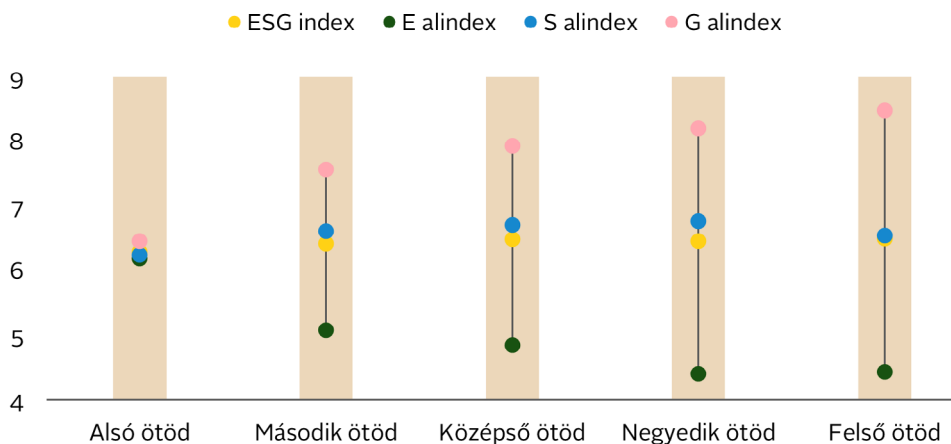
A vállalkozások ESG teljesítményének vizsgálatakor a pénzügyi mutatók elemzése kiemelten fontos lehet, mivel mélyebb betekintést nyújthatnak a vállalatok fenntarthatósági és felelősségvállalási gyakorlatainak pénzügyi oldalon megjelenő következményeibe. A vállalatirányítási (G) és társadalmi (S) lábak, amelyek általában nem igényelnek jelentős beruházásokat, gyakran gyorsan fejleszthetők, és azonnali hatást gyakorolhatnak a vállalatok ESG indexére. Ezek a fejlesztések, például a transzparencia növelése vagy a munkahelyi diverzitás javítása, nemcsak hogy erősítetik a vállalatok ESG teljesítményét, hanem hozzájárulhatnak a piaci versenyképesség növeléséhez is.

Ezzel szemben a környezeti (E) láb erősítése – amely például energiahatékonysági beruházásokat jelent – magas kezdeti költségekkel járhat. A környezeti teljesítmény javítása hosszú távon azonban nemcsak a fenntarthatóságot, hanem a gazdasági eredményeket is kedvezően befolyásolhatja, például az energiaköltségek csökkentésén keresztül.

Ezekon felül a kutatások és szakértői meglátások alapján feltételezhető, hogy a magasabb ESG indexszel rendelkező vállalatok pénzügyi teljesítménye jobb lehet társaikénál. Az ilyen vállalatok rendszerint jobban teljesítenek az innováció, a költségcsökkentés és a piaci versenyképesség terén, mivel az ESG szempontok integrálása a működésükbe hosszú távú értéket teremthet. A pénzügyi mutatókkal értékelhetővé válik, hogy a vállalatok ESG teljesítménye hogyan járul hozzá pénzügyi eredményeikhez, így a fenntarthatósági stratégia és a pénzügyi teljesítmény közötti kapcsolat is nyomon követhetővé válik általuk.

Ezt a kapcsolatot igyekszik megragadni a 10. ábra, amelyen az egy munkavállalóra eső értékesítés nettó árbevétele alapján öt csoportba (kvintilisekbe) soroltuk a vállalkozásokat. A legalacsonyabb árbevételű alsó ötöd esetében a főindex és az alindexek értékei gyakorlatilag egybeesnek, körülbelül a 6,3-as értéknél. Ugyanakkor ahogy haladunk az egyre magasabb ötödek felé, a környezeti (E) alindex és a vállalatirányítási (G) alindex értékei között egyre szélesebbre nyílik az olló: amíg a vállalatirányítási (G) alindex folyamatosan javul, addig a környezeti (E) alindex folyamatosan romlik. Mindeközben a főindex értékei stabilan a 6,3-6,5-ös sávban maradnak. A társadalmi (S) alindex esetében szintén enyhe növekedés látható, ami csak a negyedik ötödnél törik meg, majd kezd el csökkenni.

10. ábra: Az átlagosan elért pontszámok az egy munkavállalóra eső értékesítés nettó árbevétele alapján képzett ötödökben

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

A jelenséget a méretbeli különbségek csak részben magyarázzák, mivel az átlagos létszám a legalsó és a legfelső ötödben csupán 10 százalékkal tér el. Valószínűbb magyarázat a kvintilisek ágazati összetétele, mert a kimagasló környezeti (E) és a legrosszabb vállalatirányítási (G) pontszámokat elérő szolgáltató szektor vállalkozásai elsősorban az alsó 2, míg a kevésbé impozáns környezeti (E) értékeket elérő ipari és építőipari cégek inkább a felső 2 ötödben tömörülnek.

A területi különbségek szerepe

Magyarország földrajzi egységei között jelentős gazdasági, társadalmi és infrastrukturális különbségek figyelhetők meg, ezért az ESG teljesítmény területi elemzése fontos segítséget nyújthat a fenntarthatósággal és a felelősségvállalással kapcsolatos helyi jellemzők megértéséhez. Ez különösen fontos lehet a kormányzati szereplők és a szabályozó hatóságok számára, mivel olyan célzott politikai intézkedések kidolgozását teheti lehetővé, amelyek elősegíthetik az esetlegesen leszakadó területek felzárkóztatását. Az ESG teljesítmény alapján kialakított politikai és fejlesztési stratégiák révén továbbá lehetőség nyílik az adott terület sajátos környezeti és társadalmi igényeinek figyelembe vételére, ezzel támogatva a fenntartható fejlődést helyi szinten. Ez a megközelítés nemcsak a terü-

letek közötti társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentéséhez járulhat hozzá, de a nemzetközi piacokon versenyezni kívánó magyar vállalatok számára is előnyös lehet.

Az ESG teljesítmény területi vizsgálata ezen felül lehetőséget adhat arra is, hogy megértsük, hogyan tükröződnek a helyi közösségek értékei a vállalati gyakorlatokban. Például egyes helyeken erősebb lehet a közösségi összetartás, a környezettudatosság vagy a társadalmi felelősségvállalás, ami magasabb ESG pontszámokban nyilvánulhat meg. Ennek ismerete jelentős segítséget nyújthat a helyi vállalatoknak, befektetőknek és önkormányzatoknak abban, hogy jobban megértsék a helyben adott lehetőségeket és kihívásokat, és ennek megfelelően alakítsák ki fenntarthatósággal kapcsolatos stratégiáikat.

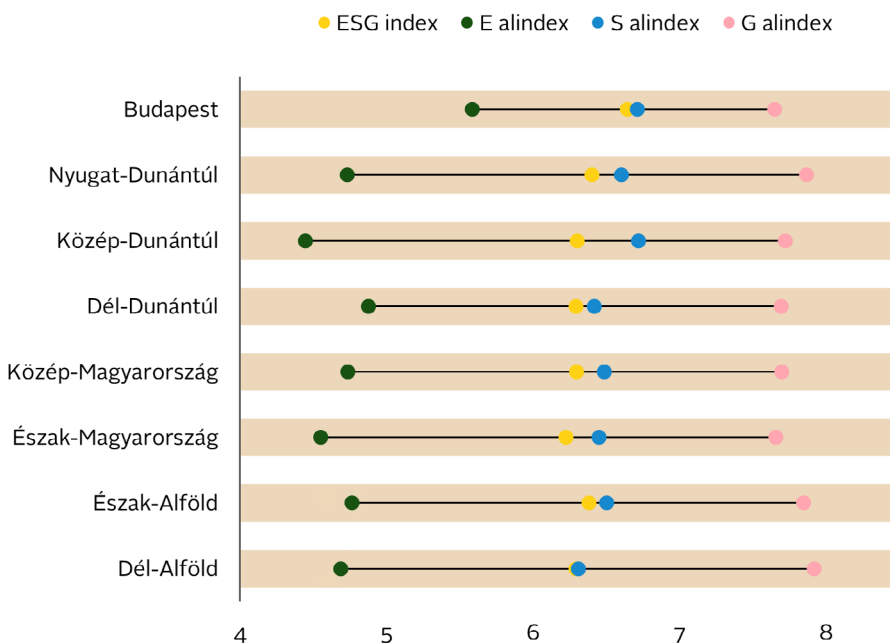
A 11. ábrán látható összesített ESG index eredményei alapján a régiók között jelentős eltérés csak Budapest esetén figyelhető meg. A főváros 6,64 pontot szerezve kiemelkedően jól teljesít, a többi régió ESG pontszámai között statisztikai értelemben nincs valódi különbség. Hasonló mintázat figyelhető meg a környezeti (E) alindex esetén is, a főváros itt azonban még markánsabb előnyre tesz szert. Csakúgy, mint az ESG index esetében, a környezeti (E) alindex vonatkozásában sincs érdemi különbség a további régióknál látott pontszámok között, vagyis mindkét mutató esetén a regionális különbségeket a „Budapest-vidék” tengellyel lehet a legjobban jellemezni.

Ettől némileg eltérő mintázat rajzolódik ki a társadalmi (S) alindexet vizsgálva. Budapest mellé ugyanis felzárkózik a Közép-dunántúli és a Nyugat-dunántúli régió is, vagyis esetükben az elért pontszámok között nem találtunk érdemi különbségeket. A három régió közül Közép-Dunántúl érte el a legmagasabb pontszámot (6,72 pont), minimálisan megelőzve Budapestet (6,71 pont) és Nyugat-Dunántúlt is (6,6 pont). Mind a két felzárkózó régióra igaz, hogy a főváros után az ország legfejlettebb területei, ezért jobban körülírható a látott mintázat a “fejlett-fejlődő” felosztással, mint a korábban bemutatott “Budapest-vidék” elkülönítéssel.

A vállalatirányítási (G) alindex eredményei viszonylag meglepőek, mert a főváros, amely a korábbi mutatókban kiemelkedően teljesít, a legutolsó helyen szerepel. Ezzel szemben Dél-Alföld, amely az ESG indexnél, továbbá a környezeti (E) és a társadalmi (S) alindexeknél is a leggyengébbek között foglal helyet a legmagasabb pontszámmal rendelkezik. Fontos azonban megjegyezni, hogy a vállalatirányítási (G) mutatónál látható különbségek annyira minimálisak, hogy statisztikai értelemben nem

lehetett egyértelmű különbségeket tenni. Ennek következtében a korábban megfigyelt kettős felosztások (“Budapest-vidék”, “fejlett-fejlődő”) itt nem érvényesülnek, és a vállalatirányítási értékek tekintetében az ország régiói nagyjából homogénnek tekinthetők.

11. ábra: Az átlagosan elért pontszámok régiók szerint

Forrás: saját szerkesztés OPTEN adatok alapján

A látott mintázatok mögött több tényező is állhat. Budapest kiemelkedő ESG és környezeti (E) teljesítménye valószínűleg a főváros gazdasági és infrastrukturális fejlettségéből adódik. Ugyanakkor a környezeti (E) alindex esetén érdemes kiemelni, hogy a mintánkban szereplő budapesti vállalatok közel 60%-a a szolgáltató ágazatban működik, amely ágazat a fentiekben bemutatott adatok alapján kimagaslóan teljesít a környezeti (E) alindex esetén. A vállalatirányítási (G) alindex eredményei arra utalnak, hogy ezen a téren nem a gazdasági fejlettség a meghatározó, hanem inkább az adott régió vállalati kultúrája és szabályozási környezete, ami az országban egységesnek tekinthető.

Az adatelemzés összefoglalása

Az ESG szabályozásoknak való megfelelés jelenleg csak kevés vállalkozást érint közvetlenül, de a közeljövőben aligha lesznek olyanok, melyeknek ne kellene a fenntarthatóság és társadalmi felelősségvállalás kérdéseivel foglalkozniuk. Habár nem feltétlenül vezetnek el a sikerhez, mégis a hazai és a nemzetközi versenyképesség szempontjából is egyre fontosabb, hogy a vállalkozások ezeket a szempontokat is szem előtt tartva hozzák meg döntéseiket a mindennapi működésük során.

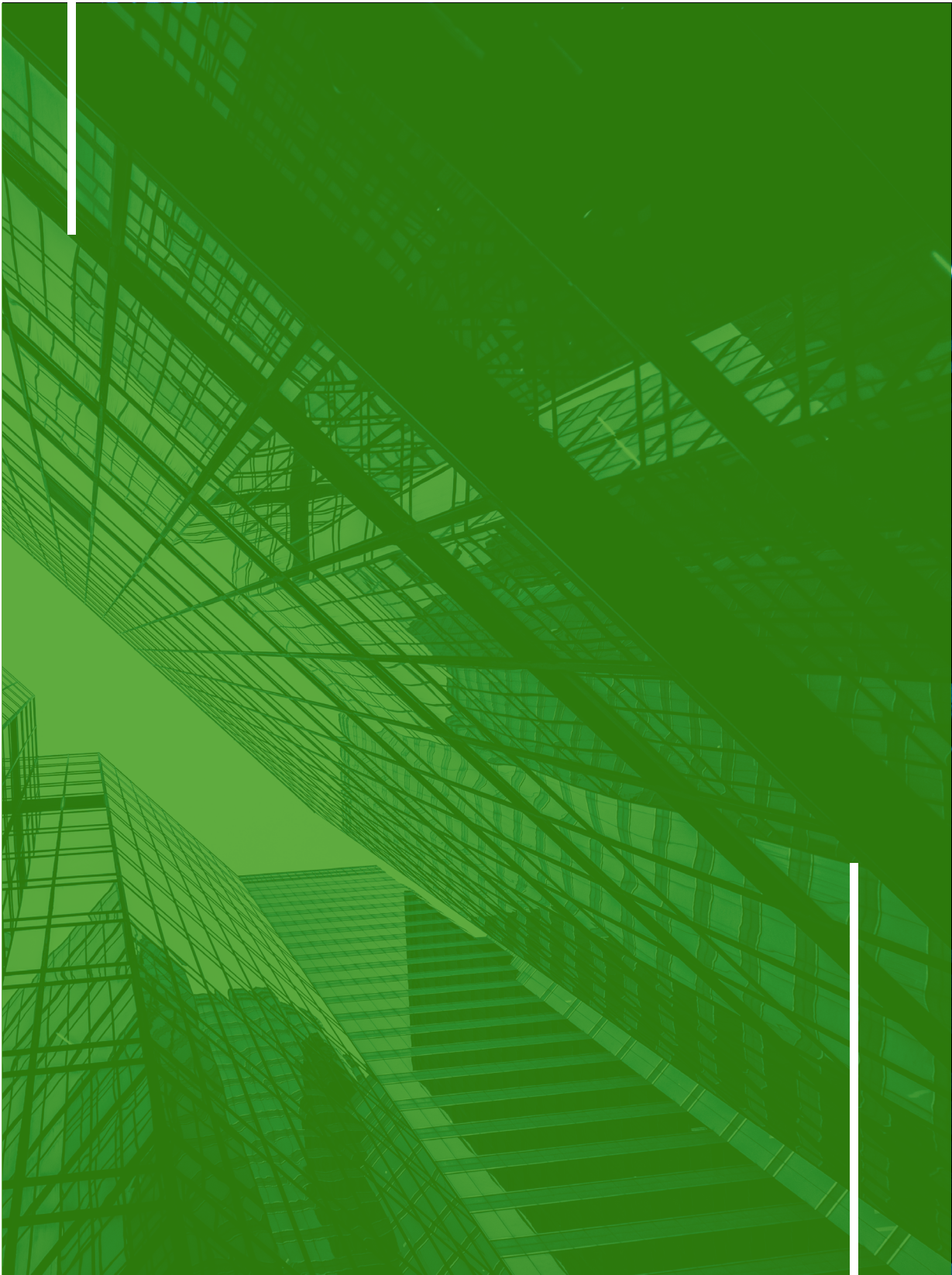
Hogy pontosabb képet kapjunk a vállalkozások előtt álló kihívások mértékéről, elengedhetetlen, hogy átfogó elemzések készüljenek a témában. Ehhez a szakmai párbeszédhez igyekszik hozzájárulni ez a kutatás is, melyben először kerülnek bemutatásra az OPTEN ESG Indexre alapozott empirikus eredmények.

Az elemzés egyik legfontosabb megállapítása, hogy a vizsgált vállalkozásokra nem jellemző az átfogó ESG szemlélet. A legtöbben mindössze egy, esetleg két alindexre optimalizálnak, ahelyett, hogy működésük során mindhárom tényezőt együttesen vennék figyelembe. További vizsgálataink azt is feltárták, hogy a kapott pontszámokat mind közül az ágazat befolyásolja a leginkább, különösen igaz ez a környezeti (E) alindex esetén, ahol az ágazat 43,41%-ban magyarázza a pontszámokban látott különbségeket.

A vállalatméret esetén érdemes kiemelni, hogy a vállalatirányítási (G) alindex tekintetében a szakirodalommal megegyezően a kisebb vállalkozásoktól a nagyobbak felé haladva folyamatosan nő az alindex értéke, a környezeti (E) alindex esetén viszont pont fordított irányú a kapcsolat, ami ellentmond a szakértői várakozásoknak. A két hatás ugyanakkor kiegyenlíti egymást, ezért az összesített ESG teljesítményre csak elenyésző hatása van a vállalkozások méretének. Hasonló mintázatot láthatunk a pénzügyi teljesítménynél is, ahol az egy főre vetített értékesítés nettó árbevétele alapján képzett ötödök között az ESG pontszámokban nem, a vállalatirányítási (G) és a környezeti (E) alindexek eredményeiben viszont komoly különbségek mutatkoznak.

A területi vizsgálat alapján az összesített ESG teljesítményt tekintve Budapest vezető szerepet tölt be, ami még erősebben tetten érhető a környezeti (E) alindex esetén. A társadalmi (S) szempontok a legfejlettebb régiókban hasonlóan erősek, vállalatirányítási szempontból pedig nem látni valódi különbségeket, minden régió közel azonosan szerepel.

A jövőbeni versenyképesség érdekében alapvető fontosságú, hogy a vállalkozások felismerjék az ESG szempontok között húzódó szinergiákat, és ezeket stratégiai szinten hasznosítsák. Az elemzés rávilágít arra, hogy a fenntarthatóságot és a társadalmi felelősségvállalást integráló megközelítés nem csupán szabályozói megfelelés kérdése, hanem kulcsfontosságú tényező a hosszú távú üzleti siker és a globális versenyképesség szempontjából is. A vállalkozók megfelelő képzése és a szakmai párbeszéd folytatása nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a cégek sikeresen alkalmazkodjanak az ESG követelményekhez, és kihasználják az ezekben rejlő gazdasági lehetőségeket.

A MAGYAR VÁLLALATOK FENNTARTHATÓSÁGÁNAK HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI A VÁLLALATI INTERJÚK TÜKRÉBEN²

*Zanócz Anett
Jámbor Attila*

Az előző fejezet az OPTEN Kft. által biztosított adatokból vont le következtetéseket a magyar vállalatok fenntarthatóságának helyzetéről és kilátásairól, míg ez a fejezet interjúk tapasztalataival igyekszik gazdagítani az összképet. A szerzők úgy vélik, az adatelemzésen túl érdemes bemutatni azt is, mi zajlik a színpalak mögött, hogy minél teljesebb hazai körképet nyújtsunk az érintettek jelenlegi tapasztalatairól, kihívásairól és kilátásairól a jelentéskészítés terén.

2024 július-szeptember folyamán 11 interjút készítettünk az elmúlt évek nem pénzügyi jelentéskészítési tapasztalatainak összegyűjtése céljából a korábbi NFRD hatálya alá tartozó társaságokkal, azaz a CSRD által 2024-től fenntarthatósági jelentéskészítésre kötelezett közérdeklődésre számot tartó hazai nagyvállalatokkal. Az interjúk jellemzően egy órát vettek igénybe és általában 2-3 vállalati szakértő bevonásával valósultak meg. A biztosítási szektor kivételével sikeresen tudtunk bevonni a bankokat és a termelő-szolgáltató vállalatokat eredményeinek áttekintésébe. Az egyes interjúk tapasztalatait azonos séma szerint adjuk meg a könyvnyebb összehasonlíthatóság kedvéért és ABC sorrendben jelenítjük meg az egyes társaságok eredményeit.

²A kiadványban szereplő interjúkat Zanócz Anett készítette és koordinálta. Az interjúk a PhD disszertációjának empirikus alapját képezik.

Máté Károly

ESG Iroda vezető

CIB Bank Zrt.

A CIB Bank több mint 20 éve készít rendszeresen nemzetközi standardok alapján fenntarthatósági jelentést Magyarországon, és ezzel az elsők között vállalta a fenntarthatósági információinak közzétételét. Kezdetben CSR jelentések formájában számoltak be fenntarthatósági tevékenységeikről, majd a NFRD, idéntől pedig a CSRD keretében fogják publikálni jelentéseiket. A fenntarthatósági jelentések készítése szorosan kapcsolódik a bank üzleti stratégiájához, különösen az ESG célkitűzések teljesítésének méréséhez és monitorozásához. Az új szabályozások – különösen a CSRD bevezetésével – a bank nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy időben felkészüljön a szükséges jelentési folyamatokra és adatgyűjtési kihívásokra, valamint a kettős lényegességi vizsgálat elvégzésére, amely az új irányelv részeként alakítja át az eddigi jelentéskészítési gyakorlatokat.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A fenntarthatósági információk gyűjtése és jelentéskészítésünk során számos kihívással kellett szembenéznünk. Egyrészt a szabályozási környezet gyors változásai és egyre szigorodó előírásai folyamatos alkalmazkodást igényeltek részünkről. Az új jogszabályok alapján 2024-től minden pénzügyi intézménynek, így nekünk is, fenntarthatósági jelentést kell készítenünk, kettős lényegességi felmérés alapján. Ez azt jelenti, hogy nem csak a saját működésünk környezeti, társadalmi és vállalatirányítási hatásait, hanem a külső környezeti tényezők üzleti és pénzügyi kockázatait is és az azokban rejlő lehetőségeket is vizsgálnunk kell. Ez teljes műkö-

desi és szállítói átvilágítással fog járni, amely pénzügyileg és munkaerőforrás szempontjából is kihívás, nem beszélve a begyűjtött információk rendszerezéséről, tárolásáról, amelyhez fejlett informatikai infrastruktúrára van szükségünk. Ezen új felülvizsgálat elvégzése komoly felkészülést igényel a szabályozással érintett társaságok részéről, amelyet azoknál a vállalkozásoknál, ahol külföldi a tulajdonos, csoportszinten is egyeztetni szükséges. Megemlítendő, hogy a felügyeleti hatóságok, mint például az MNB és az EBA felé történő adatszolgáltatási kör folyamatos bővülése is további kihívásokat jelent a bankok számára. Emellett a CSRD, EU Taxonómia és SFDR alapján folyamatosan gyűjtjük adatainkat, figyelembe vesszük a mindennapi működésünkben, beépítjük a bank üzleti modelljének és stratégiájának kialakításába. Mindezek magukba foglalják az ügyfeleink ESG adatainak gyűjtését, feldolgozását és használatát a banki folyamatokban, ezen adatok hatással vannak a hitelkockázati, árazási és ügyfélminősítési döntéseinkre. Ez nem csak az ügyfeleink számára jelent tanulási folyamatot, hanem nekünk is, hiszen alkalmazkodnunk kell az új követelményekhez. Az adatgyűjtést és a kommunikációt folyamatosan fejlesztenünk kell, hogy beszámolóink megfeleljen az egyre szigorodó szabályozásoknak és az érdekeltek elvárásainak. Fontos számunkra, hogy a fenntarthatósági információk összegyűjtése és elemzése átlátható legyen, valamint auditálási kötelezettségeinknek is megfeleljünk. Ez magában foglalja a fenntarthatósági beszámolási standardokkal való teljes összhangot is. Az információkra vonatkozó bizonyosság biztosítása továbbra is nagy erőforrás igényű feladat, amelyhez ügyfeleinktől részletesebb adatokat fogunk gyűjteni, hogy a jövőben még pontosabb jelentéseket készíthessünk.

„Az adatgyűjtés, adatelemzés vállalatirányítási rendszerbe való integrálása óriási feladat, és ez kéz a kézben jár azzal is, hogy a munkatársak tudását folyamatosan fejlesszük a fenntarthatósági témák professzionális kezeléséért.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

A CIB Bank fenntarthatósági gyakorlatainak sikeressége elsősorban két alapelven nyugszik: a transzparencia és az elszámoltathatóság. Ezen elvek mentén haladva úgy döntöttünk, hogy nem félünk olyan témákat is megvitatni, amelyek számunkra relevánsak, még akkor sem, ha ezek sok munkát igényelnek. Ez a nyitott hozzáállás és elkötelezettség segített abban, hogy fenntarthatósági gyakorlataink valóban beépüljenek a banki működés minden szintjébe. Az NFRD megjelenése valódi fordulópont volt, de a CSRD előírásainak megfelelés legalább öt-tízsze-

res komplexitást hozott. A jelentések most már nem csupán kommunikációs eszközként szolgálnak, hanem stratégiai és operatív szinten is alapvetővé váltak. Az ESG irányelvek beépítése a vállalatirányításba és a kockázatkezelési folyamatokba természetes lépés volt számunkra, és nem ért minket meglepetésként, amikor a szigorodó szabályozások életbe léptek. Az NFRD és a CSRD bevezetése révén a fenntarthatósági jelentésünk valódi stratégiai eszközzé vált, amely a bank működésének minden területét áthatja.

Folyamatosan visszaigazolást kapunk fenntarthatósági teljesítményünk pozitív hatásáról, amely mind ügyfeleink elégedettségében, mind a rólunk alkotott reputációs elemzésekben megmutatkozik. Ügyfeleink által egyre nagyobb mértékben igénybe vett ESG termékeink aránya is folyamatosan növekszik, ami szintén a fenntarthatóság iránti elkötelezettségünket bizonyítja. Számos díjat és elismerést kaptunk fenntarthatósági teljesítményünkért, köztük a Euromoney magazin által alapított Excellence Díjat, valamint a HVG Green Leaders ESG Award elismerését, amelyek mind erősítik bankunk piaci pozícióját és hitelességét. A fenntarthatósági gyakorlataink sikerét a különböző jógyakorlataink is alátámasztják, beleértve saját ÜHG-kibocsátásunk csökkentésére irányuló terveinket (Own Emission Plan), a zöld banki beszerzési politikánkat és az Etikai Kódexünket, amelyek mind biztosítják, hogy a fenntarthatóság a vállalatunk minden szintjén jelen legyen.

„A motivációnk mindig is az volt, hogy különbözzünk a piacon. A transzparencia és az elszámoltathatóság elveire építve dolgoztunk, még akkor is, amikor tudtuk, hogy ez rendkívüli erőfeszítést igényel.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A fenntarthatósági jelentések területén a jövőben számos lehetőséget látunk, amelyek tovább erősítik a banki működésünk átláthatóságát és hatékonyságát. A legfontosabb lehetőségek közé tartozik a jelentések minőségének javítása és hatókörük kiterjesztése. Ennek eredményeként olyan adatokat is közzé kell tennünk, mint az árbevétel, a CAPEX és az OPEX aránya a fenntartható gazdasági tevékenységek kapcsán. A CIB Bank számára mindez nem új terület, hiszen több mint 20 éve készítünk fenntarthatósági jelentéseket, de a módszertan jelentős átalakuláson ment keresztül az ESRS és a kettős lényegességi felmérés bevezetésével. Ezek az új előírások lehetővé teszik, hogy a rövid-, közép- és hosszú

távú ESG stratégiai célokat meghatározzuk, monitorozzuk és beépítjük a stratégiai tervezésbe. A jelentéskészítés így új dimenzióba lépett, hiszen már nem csupán adatgyűjtésről van szó, hanem arról, hogy ezeket az adatokat közvetlenül integráljuk a döntéshozatalba, kockázatkezelésbe, árazásba és a banki működés stratégiai irányításába, ezáltal válva szerves részévé a banki működésünknek. Ez különösen fontos a befektetői bizalom elnyerése és az ESG minősítések javítása szempontjából, mivel a fenntarthatósági mutatók átláthatósága pozitív visszacsatolást eredményez a befektetők felé. Az ESG folyamatok ilyen szintű integráltóságának eredményeként mára azon ügyfeleink, akik komolyan veszik a fenntarthatóságot jobb feltételekkel juthatnak forrásokhoz.

A jövőben a fenntarthatósági jelentések egyre inkább középpontba kerülnek az ESG-stratégia részeként, ami integrált tervezést, jelentéstételt és IT-támogatást igényel. A rendszeres kettős lényegességi felmérések végrehajtása és az ESEF jelentések készítése kulcsfontosságúak lesznek, ezért szükségünk lesz megfelelő IT-eszközökre és emberi erőforrásokra is. Emellett a szabályozási környezet harmonizációja is alapvető fontosságú lesz, hogy könnyebben megfeleljünk az egyre komplexebb jogszabályi előírásoknak. Végül, a felsővezetés közvetlen bevonása a fenntarthatósági kérdésekbe, valamint a belső és külső kommunikáció további erősítése is kiemelt fontosságú. A munkavállalók körében az ESG-stratégia megismertetése nemcsak a célok hatékony megvalósítását segíti elő, hanem hozzájárul a munkaadói márkaépítéshez is, hiszen egy átlátható és fenntarthatósági eredményeit komolyan vevő vállalat vonzóbb lehet a munkavállalók számára is.

„A fenntarthatósági jelentések minőségének javítása és hatókörének kiterjesztése érdekében hosszú távon IT-támogatást tervezünk integrálni, és harmonizálni kívánjuk a folyamatokat a jogszabályi elvárásokkal.”

CIB Bank konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó kamatbevétel	32,50 mrd Ft	46,20 mrd Ft	105,88 mrd Ft	144,38 mrd Ft
Adózott eredmény	7,39 mrd Ft	15,84 mrd Ft	36,1 mrd Ft	63,93 mrd Ft
Mérlegfőösszeg	2 411,38 mrd Ft	2 782,67 mrd Ft	3 093,57 mrd Ft	3 315,81 mrd Ft
Saját tőke	249,39 mrd Ft	264,89 mrd Ft	275,20 mrd Ft	319,47 mrd Ft
Átlagos statisztikai létszám	2 172 fő	2 177 fő	2 210 fő	2 263 fő

Szaniszló Bálint

Vezető fenntarthatósági szakértő

ERSTE Bank Hungary Zrt.

Az Erste Bank Hungary, a hazai piac egyik meghatározó szereplője, csoportszinten 2013 óta készít fenntarthatósági jelentéseket. Az ERSTE Csoport tagjaként az osztrák székhelyű vállalat Közép-Kelet Európa egyik legnagyobb bankcsoportjaként készíti el évente nem pénzügyi jelentését. A hazai bank 2021-ben publikálta fenntarthatósági kiadványát, amely még nem tükrözte az anyavállalati jelentés struktúráját, de jó tapasztalat volt a társaság számára annak elkészítése. A bank adat-szolgáltatási és jelentéstételi gyakorlata nem csupán a helyi jogszabályoknak és előírásoknak felel meg, hanem szorosan illeszkedik az Erste Csoport nemzetközi szintű jelentéskészítési folyamataiba is. Ezek a jelentések integrálódnak a Csoport szintű jelentésekbe. Az Erste Bank elkötelezett a fenntarthatósági célok mindennapi működésbe történő integrálása mellett, ami kiterjed a zöld finanszírozásra, a karbonlábnyom csökkentésére, valamint a kockázatkezelésbe integrált fenntarthatósági szempontokra.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

Az Erste Bank fenntarthatósági jelentéskészítésének egyik legnagyobb kihívása a magyar vállalati szféra rendkívül polarizált hozzáállásából fakad. A vállalatok között jelentős különbségek vannak abban, hogy mennyire tartják fontosnak a fenntarthatósági szempontokat. Míg egyes cégek kifejezetten keresik a fenntartható szolgáltatókat, és nagy hangsúlyt fektetnek a zöld célok elérésére, addig mások semlegesek, vagy egyenesen elutasítják ezeket a törekvéseket. Ez a polarizáció nehezíti a bankunk szá-

mára az adatok beszerzését és az egységes jelentéstételt, mivel a fenntarthatósági információk elérhetősége és megbízhatósága nagyban függ attól, hogy az adott partner mennyire elkötelezett ezen ügyek iránt. Ezen kívül, bár a fenntarthatósági jelentések korábban jelenthettek versenyelőnyt, ma a szabályozói megfelelés került előtérbe ezen rendkívül szabályozott környezetben, és versenyelőny inkább a célzott szegmensekben jelentkezik. Az ügyfélkörben ugyanakkor egyre erősödik az igény a fenntarthatóság iránt, ami hosszabb távon befolyásolhatja a jelentések szerepét és értékét a piacon.

A kihívások között mindenképpen meg kell említeni az adatgyűjtés okozta nehézségeket, amely során a legnagyobb kihívást az jelenti számunkra, hogy különböző forrásokból kell összeállítanunk megbízható és egységes adatokat, amelyek pontosan tükrözik a bankunk működésének fenntarthatósági aspektusait. Az adatok forrásainak megbízhatóságát is szűkséges alátámasztani felkészülve az esetleges audit kiválasztásra, ami tovább bonyolítja a jelentéskészítést. Emellett a CSRD által bevezetett új fogalmak és követelmények is jelentős fejfájást okoznak a bankunk számára, hiszen ezek értelmezése és alkalmazása még nem egységes, hanem a folyamatos változásokhoz adaptálódó rendszer része. A jelentésekben megjelenő adatok összetettsége, egységesítése és az ezekhez kapcsolódó mérőszámok, mint például a különböző kibocsátások vagy zöld célok, szintén bonyolítják a jelentéskészítési folyamatot.

„Az Erste Bank számára ez azt jelenti, hogy nemcsak a szabályozói elvárásoknak kell megfelelni, hanem figyelemmel kell lenni az ügyfélkör egyre növekvő fenntarthatósági igényeire is.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Különösen büszkék vagyunk rá, hogy a hazai bankok közül elsőként az Erste számította ki a finanszírozott portfóliója karbonlábnyomát, azaz, hogy az ügyfelek káros anyag kibocsátásából mennyi köthető a bank által nyújtott hitelhez. Ez alapján aztán a bank dekarbonizációs pályákat határozott meg több szektorra, amikhez akciótervek készültek, hogy az Erste 2050-re a finanszírozott portfólió vonatkozásában is elérje a nettó nulla kibocsátást. Ezek a pályák, illetve a 2030-ra vonatkozó célok elérhetőek a csoportszintű fenntarthatósági jelentésben. A finanszíro-

zott portfólió mellett a bank természetesen a saját működéséből adódó karbonlábnyomára is figyel és az elmúlt 6 évben több mint 70%-kal csökkentette azt.

Ami a zöld hitelezést illeti, a bank vállalati hiteleinek közel 20%-a már most is zöld – teljesíti az EU Taxonómia jelentős hozzájárulás feltételét legalább egy környezeti célhoz – 2026-ra pedig elkötelezett az Erste, hogy a vállalati hitelei negyede ebbe a kategóriába tartozzon.

„Szabályozás és működés tekintetében az MNB is rendszerezi, hogy mi tekinthető „zöldnek”, ezáltal az „álzöld” befektetési és hiteltermékek kihullanak a rendszerből.”

Az Erste Bank a fenntarthatósági jelentések terén, különösen abban tekintti magát sikeresnek, hogy évről évre következetesen és hitelesen elkészíti és tanúsíttatja független féllel a csoportszintű jelentését, amely kielégíti a különböző érintettek információs igényeit. Ez azért kiemelt tényező, mert ehhez a banknak hatékonyan kell koordinálnia a fenntarthatósági információk gyűjtését, számos szervezeti egység bevonásával, még akkor is, ha ezekben az egységekben nem mindig állnak rendelkezésre ESG szakértők, vagy az ESG szakértők sem minden banki területhez értenek. Ezek a jelentések nemcsak a helyi stakeholderek, hanem a nemzetközi befektetők számára is relevánsak, akik saját fenntarthatósági célrendszerükben veszik figyelembe az Erste Bank jelentéseit.

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A fenntarthatósági jelentések információinak hozzáadott értéke a bankok számára talán kevésbé érzékelhető még most a bank saját oldaláról, ellenben fogyasztói adatszolgáltatás szempontjából annál inkább. A jövőbeni fenntarthatósági jelentések egyik nagy lehetősége, hogy új adatkörök kerülnek be a rendszerekbe, amelyek mérésére eddig kevésbé volt lehetőség. A bank rendszerei már fel vannak készülve az adatokra, bár szükség lehet ezek további bővítésére, hogy hatékonyan mérjék és gyűjtsek ezeket az új típusú adatokat. Az automatizáció fejlesztése is jelentős szerepet kap, hiszen a cél az, hogy minden lehetséges adatot működés közben generáljanak, ezzel csökkentve az emberi erőforrások szükségességét, amelyeket majd az adatok értelmezésére fordíthatnak. A központi adatbázisok szerepe ebben kulcsfontosságú lehet, mivel ezek hasonlóan

működhetnek, mint a pénzügyi adatok esetében, ahol az adatok egy központi rendszerbe futnak be, lehetővé téve az egyszerű hozzáférést és feldolgozást. A fenntarthatósági jelentésekben megjelenő auditált, hiteles és megbízható adatok fontosak a bank számára, emellett kiemelendő az is, hogy ezen információk zárt rendszerekben legyenek kezelhetők, minimalizálva a tévedések lehetőségét.

A fenntarthatósági jelentések jövőjének fontos része az ügyfelek edukációja is. A bank igyekszik az adatok szükségességére rávilágítani ügyféloldalról, és arra, hogy hogyan működik a zöld finanszírozási szektor, miképp járul hozzá a kért adat ahhoz, hogy a kockázatokat csökkenteni tudják, ami később alacsonyabb költségeket eredményezhet. Ez nem csupán egy újabb adminisztratív teher, hanem eszköz arra, hogy új üzleti lehetőségeket nyissanak meg, különösen a fenntarthatósági törekvésekkel kapcsolatban.

„A siker kulcsa az ERSTE Banknál az alulról jövő kezdeményezés és motiváció, amely lehetővé teszi számunkra, hogy gyorsan alkalmazkodjunk a változó gazdasági környezethez, és valódi versenylőnyt kovácsoljunk a fenntarthatósági jelentésekből.”

ERSTE BANK Hungary konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó kamatbevétel	79,94 mrd Ft	95,74 mrd Ft	129,85 mrd Ft	151,01 mrd Ft
Adózott eredmény	22,95 mrd Ft	59,24 mrd Ft	53,49 mrd Ft	114,90 mrd Ft
Mérlegfőösszeg	3 597,89 mrd Ft	4 271,18 mrd Ft	5 097,80 mrd Ft	4 789,75 mrd Ft
Saját tőke	426,86 mrd Ft	454,05 mrd Ft	447,38 mrd Ft	562,39 mrd Ft
Átlagos statisztikai létszám	3 218 fő	3 228 fő	3 272 fő	3 342 fő

Suba Levente

Fenntarthatósági vezető

K&H Bank Zrt.

A K&H Bank 2006 óta elkötelezett a fenntarthatósági jelentéstétel iránt, és az évek során folyamatosan bővítette törekvéseit e tekintetben. A KBC Csoport tagjaként a belga univerzális bankon keresztül közvetett módon tekinthető tőzsdei vállalatnak, amely anyavállalat NFRD szerinti nem pénzügyi jelentésébe bevonásra kerül a hazai vállalatcsoport. Emellett a K&H Bank készít hazai GRI szabványok szerinti fenntarthatósági jelentést is, amely a témák széles körét öleli fel közérthető formában. Bár jelenleg a hazai jelentésnek nincs külső tanúsítása, a KBC-n keresztül találkoztak már a fenntarthatósági teljesítmények tanúsításával kapcsolatos teendőkkal és kihívásokkal.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A KBC bankcsoport több kihívással szembesült a fenntarthatósági információk gyűjtése és jelentéskészítése során az elmúlt években. Elsősorban nehézséget jelent az adatok összegyűjtése különböző országokból, mivel a bank több piacot is lefed, ahol eltérő szabályozások és elvárások vannak érvényben. Az értéklánc szempontjából a fenntarthatósági szemlélet még nagyobb hangsúlyt kapott, ami újabb adatgyűjtési és elemzési feladatokat vont maga után. A K&H Bank továbbra is részt vesz a KBC csoport szintű jelentéskészítésben, amely egyre nagyobb terhet ró intézményünkre, mivel a fenntarthatósági jelentésekben megjelenő témakörök egyre szélesebb körűvé válnak a CSRD implementációjával. A sza-

bályozási megfelelésen túl az elvárások értelmezése és implementálása nehézséget jelent. Ezen túlmutatva fel kell készülnünk arra is, hogy saját kockázatkezelésünket fejlesszük, mivel a fenntarthatósági jelentésekből származó adatok közvetlenül befolyásolhatják a hitelezési veszteségeket.

Magyarországon a fenntarthatóság iránti érdeklődés mérsékelt. Egyelőre a nagyvállalati kör felkészültsége is korai szakaszban van, nem is beszélve a KKV-król, ami tovább nehezíti az adatgyűjtést és az adatok kommunikációját. A hazai üzleti közeg gyakran tekinti a témát „nice to have”-nek, bár itt lassan és fokozatosan látunk pozitív elmozdulást. A jelentések elsődlegesen nem a magyar tőkepiacoknak és érintetteknek szólnak jelenleg, így bár rövidtávon nem jelent versenyelőnyt a jelentéstétel, közép- és hosszútávon ez jelentős előnyöket hozhat a készítői számára.

„Ne becsüljük alá a jelentések súlyát, mert ez egy sokkal nagyobb kihívás, mint aminek elsőre tűnik.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Egyik legfontosabb eredményünk, hogy évről évre következetesen elkészítjük a hazai szintű fenntarthatósági jelentésünket, amellyel igyekszünk kielégíteni a különböző banki érdekhordozók információs igényeit. Ez a folyamat biztosítja, hogy a fenntarthatósági teljesítményünk átlátható és hiteles maradjon, hozzájárulva ezzel a bankunk jó hírnevéhez és az érdekhordozói bizalom növeléséhez. A KBC Csoport tervei között szerepel, hogy a csoportszintű CSRD jelentés mellett – amely egyidőben kerül majd kiadásra a pénzügyi beszámolóval, biztosítva a fenntarthatósági teljesítmények folyamatos követhetőségét, átláthatóságát és megbízhatóságát –, elkészüljön továbbra is a KBC Csoport mai fenntarthatósági jelentése önkéntes alapon, amely jelenleg számos ESG minősítő számára biztosít további (CSRD adatkörön felüli) információt a bank fenntarthatósági működéséről. Nem utolsósorban egy harmadik nem pénzügy információs forrásként szolgálva a hazai érintettek számára a K&H Bank megtartja a hazai fenntarthatósági jelentését is a másik két jelentéssel párhuzamosan, amely tovább bizonyítja a bank elkötelezettségét a fenntarthatóság iránt. A jelentések hiteleségének növelése érdekében bankunk kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a jelentéseket független féllel tanúsíttassa, amely a KBC Csoportnál már bevett gyakorlat.

A greenwashing jelenség elkerülése szintén kiemelt fontosságú számunkra. A legtöbb élenjáró cég gyakran tart attól, hogy „zöldre mosás” vádjával illetik meg a fenntarthatósági gyakorlatait, így akár nem is minden ESG-vel kapcsolatos tevékenységét mutatja be jelentésében. A K&H Bank célja, hogy a bizalmat objektív definíciók és a szabályozói oldalról elfogadott keretek segítségével erősítse. Az EU Taxonómia szerepe e tekintetben kulcsfontosságú számunkra, mivel főként ez határozza meg például, hogy mi tekinthető zöld hitelnek.

„A végső cél az, hogy az EU Taxonómia arany standarddá váljon, amelynek betartása világos és egyértelmű minden érintett számára.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A CSRD nemcsak a nagyvállalatokra, hanem hazai szinten várhatóan 1 500-2 000 vállalatra is fog vonatkozni, ami új adatgyűjtési és jelentési kötelezettségeket hoz magával. Az anyavállalati mentesítés kérdése felmerülhet még ezen esetekben, így nehéz megítélni a kötelezett vállalatok pontos körét, ami tovább bonyolítja a folyamatot. Ugyanakkor standardizált és auditált jelentések létrejöttéhez vezethet az új elvárásrendszer, amelyek mellett a kettős lényegességi elemzés és az adatpontok szerinti definíciók már előre meghatározásra kerültek. Ma ezek a jelentések nagyon sok manuális adatgyűjtést igényelnek, ami munkaigényes és hibalehetőségekkel terhelt. A K&H Bank már dolgozik az automatizáláson és az adataggregáláson, hogy javítsa a jelentések hatékonyságát és pontosságát.

Az első CSRD jelentések elkészítése mindenki számára nehéz lesz, mivel mind a tanácsadók, mind az auditorok most tanulják a rendszer működését, azonban ezt lehetőségként is kell megélnünk, hogy egyszerre alakíthatjuk ki az új szokásokat és eljárásokat. A CSRD bevezetése forradalmi változást hozhat, amely során a vállalatoknak meg kell találniuk a megfelelő utat, és néhány zsákutcát is be kell járniuk, mielőtt teljes mértékben kihasználhatják a rendszer előnyeit. A pénzügyi jelentéskészítésnek több százéves hagyománya van, így a fenntarthatósági jelentések evolúciója is több évet vesz majd igénybe, mire eléri a kívánt szintet.

„Ez a folyamat azonban csak a jéghegy csúcsa, mivel az igazi kihívás abban rejlik, hogy az adatokat hogyan lehet benchmarkolni, és hogyan lehet az üzleti működésbe integrálni, hogy valódi értéket teremtsenek a bank számára.”

K&H Bank konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó kamatbevétel	90 017 mFt	106 648 mFt	162 399 mFt	196 757mFt
Adózott eredmény	42 144 mFt	75 408 mFt	67 615 mFt	108 899 mFt
Mérlegfőösszeg	4 384 252 mFt	5 211 698 mFt	5 586 695 mFt	5 606 468 mFt
Saját tőke	400 669 mFt	440 611 mFt	423 527 mFt	575 251 mFt
Átlagos statisztikai létszám	3 359 fő	3 251 fő	3 244 fő	3 326 fő

Párkányi-Várkonyi Diana

Capital Market Relations Hub Lead

Magyar Telekom Nyrt.

A Magyar Telekom Nyrt., Magyarország vezető távközlési szolgáltatója, kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra, amelyről 2002 óta rendszeresen készített csoportszintű jelentésekkel számol be. A fenntarthatósági teljesítményéről szóló beszámoló az összehasonlíthatóság és elemezhetőség érdekében szigorú nemzetközi szabványoknak megfelelően készül. A hitelesség és átláthatóság biztosítása céljából a Magyar Telekom minden évben független, külső auditorral ellenőriztetni jelentését, amely így hozzájárul a vállalat transzparenciájának erősítéséhez is.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés a Magyar Telekom számára is tartogat kihívásokat, mivel egy ilyen jelentés elkészítéséhez több ezer adatsorra van szükségünk a vállalat különböző részlegeitől. Bár a kollégák már ismerik ezt a feladatot, az Európai Unió és hazai szabályozások miatt folyamatosan új adatkörök jelennek meg. 2023-tól még nagyobb fókusz helyezettünk a fenntarthatósági feladatok koordinálására, a tevékenység pedig a gazdasági vezérigazgató-helyettes irányítási területére került. Mivel az adatok többsége nem közvetlenül az ESG csapatnál keletkezik, kihívást jelent az adatforrások koordinálása és az adatok összegyűjtése. Különösen igaz ez a csoportszintű jelentés esetében, ahol a leányvállalatok is bevonásra kerülnek. Ez tovább növeli az információgyűjtés komplexitását és időigényességét, miközben a jelentéskészítésben való közreműködés minden érintett számára plusz feladatot és felelősséget jelent.

Az audit folyamata is jelentős erőforrásokat igényel részünkről, különös figyelmet kell fordítanunk arra, hogy az adatok megbízhatóak, hitelesek, és teljes körűek legyenek. Ahogy az új szabványok és követelmények életbe lépnek, a vállalat számára az auditálás is egyre komplexebb feladattá válik.

„Különösen fontos számunkra, hogy az audit során felmerülő megállapításokat megfelelően kezeljük, és a következő évek jelentéseit ezek alapján folyamatosan fejlesszük.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Az elmúlt két évtizedben számos sikert értünk el a fenntarthatóság terén. Például házon belül sikernek könyvelhetjük el, hogy a fenntarthatósági jelentéskészítés szerves részévé vált a működésüknek. A jelentéseink magas színvonalát az elmúlt évek során számos befektetői minősítés és díj is megerősítette.

Szintén siker, hogy a Telekomnál a fenntarthatósági stratégia és az üzleti stratégia összhangban vannak. Ez biztosítja azt, hogy a fenntarthatósági szempontok megjelenjenek az üzleti céljainkban is. Ezzel összefüggésben jelenleg az egyik legnagyobb kihívás, hogy a korábban külön kezelt pénzügyi és fenntarthatósági jelentéseket a 2024-es évre vonatkozóan integrált jelentésként kell kiadnunk, ami az új riporting standardnak, az ESRS feltételrendszernek kell, hogy megfeleljen. Az erre való belső felkészülés tulajdonképpen már azzal megkezdődött, hogy a 2022-es, és a 2023-as éves pénzügyi és fenntarthatósági jelentést egy napon publikáltuk.

Bár a fenntarthatósági jelentéstételi gyakorlatok részben a kötelező jogszabályi megfelelésről szólnak, a Magyar Telekom számára fontos, hogy ezáltal még transzparenssebbé válik a vállalat működése, és ezzel összhangban nő a befektetők és az érintettek bizalma is.

„Az auditálás terén is sikereket értünk el, hiszen harmadik fél által auditált jelentéseket készítünk, ami növeli a Telekom átláthatóságát és hitelességét a befektetők és érintettek szemében.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A CSRD bevezetése új lehetőségeket és kihívásokat hozhat a vállalatunk számára, különösen az új standardoknak való megfelelés és a kettős lényegesség elvének alkalmazása miatt. Az integrált jelentés elkészítése jelentős feladat, már most aktívan dolgozunk azon, hogy megfeleljünk

a követelményeknek. Fontos szempont, hogy minden érintett terület bevonásával biztosítsuk a megfelelő jelentéstételt. Amit jelenleg látunk, hogy az egyre növekvő és átfogóbb adatigény miatt érdemes az eddigieknél is nagyobb hangsúlyt fektetni a digitalizációs és automatizálási megoldásokra, melyre szerencsére házon belüli lehetőségek is rendelkezésünkre állnak.

„A jelentéskészítést jobb minél előbb elkezdni társterületekkel való összehangolt munka részeként.”

Magyar Telekom csoport konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó árbevétel	673 048 mFt	700 120 mFt	746 669 mFt	849 372 mFt
Adózott eredmény	46 317 mFt	62 847 mFt	67 074 mFt	84 404 mFt
Mérlegfőösszeg	1 349 894 mFt	1 400 671 mFt	1 456 417 mFt	1 463 831 mFt
Saját tőke	657 727 mFt	692 975 mFt	734 776 mFt	765 669 mFt
Átlagos statisztikai létszám	7 132 fő	6 786 fő	7 812 fő	7 772 fő

Szege György

ESG és fenntarthatóság igazgató

MBH Bank Zrt.

A Magyar Bankholding Zrt. (MBH) 2020-ban jött létre, 3 bankcsoport (MKB Bank, Budapest Bank, Takarékbank) fúziója révén. Az MKB Bank és a Budapest Bank első fenntarthatósági jelentése 2022-es, a 2024-től készítenek egységes fenntarthatósági jelentést GRI szten-derdek alapján. 100%-ban magyar bank lévén nincsen külföldi anya-vállalatuk, és külső független fél általi tanúsításuk sem.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

Az MBH Bank külföldi anyavállalat és korábbi ESG jó gyakorlatok híján számos kihívással szembesül ezen a téren. Aktívan három éve van jelen bankunk életében az ESG, amely nagyon sok területre terjed ki, így első kihívásként mindenképpen a bankon belüli koordináció jelenik meg. Sok terület együttes munkája és komoly tervezés szükséges ahhoz, hogy a megfelelő adatok a megfelelő formában rendelkezésünkre álljanak. Külföldi anyavállalat nincsen mögöttünk, így további kihívás, hogy mindent teljesen nulláról kellett felépítenünk, mindent magunknak kellett kitalálnunk és megvalósítanunk. Kihívás az is, hogy nyilvánvalóan a bank főtevékenysége nem a fenntarthatósági jelentések készítése, így állandó időnyomás alatt vagyunk. Kezdetben számos többletfeladatot vártunk el az érintett kollégáktól, hogy a megfelelő adatok a helyükre kerüljenek. Kihívásként éljük meg továbbá, hogy a fenntarthatósági jelentés kapcsán sokszor értelmezési problémákba

ütközünk: mit értünk például bírságok alatt? Milyen típusú bírságokat és hogyan vesszünk figyelembe? Itt rendkívül fontos, hogy mindenki számára világos legyen, milyen definíciókkal és adatokkal kell dolgozni.

„Manapság már nincsenek polihisztorok, nem lehet egyszerre azért is felelni, hogy LED-es izzók is legyenek és a fedezetértékelési szabályokban az éghajlatváltozásból eredő akut kockázatok is figyelembe legyenek véve.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Alapvetően sikernek tekintjük, hogy a külső minősítők értékeli a törekvéseinket és pozitívan nyilvánulnak meg összességében a bankunk tevékenységeiről. Számos sikeres fenntarthatósági gyakorlatot valósítottunk meg a bankon belül az utóbbi években. Egyrészt komoly erdőtelepítési programot finanszíroztunk 36 000 facsemetével, kb. 2,5 hektáron területen, ahová közel 150 kollégát vittünk már el, nagy sikere volt, kézzelfoghatónak tekintették a kollégák az eredményt. Másrészt csatlakoztunk a PET-kupához, valamint az intranetes oldalainkon is rengeteg fenntarthatósággal kapcsolatos információt osztottunk meg. Folyamatos podcastjaink, rádiós és konferencia megjelenéseink is vannak, valamint keressük az új együttműködési lehetőségeket, legújabb például a nemzeti parkokkal való közös munkánk. Habár kevésbé látványos siker, de elkezdtünk dolgozni egy ESG ügyfélértékelési rendszer kialakításán, egy zöld adat projekten, valamint egy Net Zero Bank rendszeren is.

„Folyamatosan, lépésről lépésre és következetesen kell a szemléletet formálni.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A fenntarthatósági jelentéskészítést egy jó lehetőségnek tartjuk, ahol számot vehetünk saját fenntarthatósági gyakorlatainkkal és kifelé is kommunikálhatjuk azokat. Úgy gondoljuk, egyértelmű versenyelőnyként is szolgál majd hosszabb távon a fenntarthatósági jelentéskészítés és a hozzá tartozó vállalati szemlélet, valamint keretrendszer, hiszen a trendek azt mutatják, egyre több piaci szereplő veszi komolyan a fenntarthatóságot és keres hasonló gondolkodású partnereket. Fontosnak tartjuk itt kiemelni a bizalmat, hogy a fenntarthatósági jelentés egyértelműen bizalomszint növelő, a nemzetközi sztenderdeknek való megfelelés po-

zitiv hangulatot áraszt. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy nem szabad ezeket a jelentéseket túldimenzionálni, nem szabad azt a látszatot kelteni, hogy az alaptevékenység már nem is fontos. Ki kell mondani, hogy kezdetben a fenntarthatósági jelenéskészítés kifejezetten nehézség és plusz feladat, aminek csak közép- és hosszú távon mutatkoznak majd meg az előnyei. Banki szférában egyébként ez a szemlélet nem ritka, a pénzügyi befektetések megtérülése is jellemzően hosszabb távon értelmezhető. Továbbá érdemes azt is látni, hogy a Magyar Nemzeti Bank Zöld Ajánlásai sokszor szigorúbbak, mint maga az ESG elvárások, ráadásul előbbieket nem teljesítése azonnali bírsággal és komoly reputációs kockázattal jár.

„A nemzetközi sztenderdeknek való megfelelés növeli a hitelességet.”

MBH Bank konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2022	2023
Nettó kamatbevétel	365 727 mFt	565 557 mFt
Adózott eredmény	91 168 mFt	183 190 mFt
Mérlegfőösszeg	10 614 422 mFt	11 107 048 mFt
Saját tőke	808 736 mFt	1 023 371 mFt
Átlagos statisztikai létszám	9 474 fő	8 838 fő

Bartalos Éva

ESG vezető,
PhD hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem

MOL Nyrt.

A MOL Csoport 2008 óta évente ad ki integrált jelentést, amely magában foglalja a pénzügyi és nem pénzügyi teljesítményeket is, amely tartalmát 2016 óta független külső fél általi tanúsításba is bevonnak a megbízhatóság és hitelesség biztosítása érdekében. A jelentés kiterjed a MOL hazai és külföldi érdekeltségeire és leányvállalataira, a finomítási és petrokémiai tevékenységekre, logisztikára és kutatás-fejlesztésre, illetve a kiskereskedelemre, fogyasztói szolgáltatásokra és a hulladékgazdálkodásra is. A nem pénzügyi jelentés célja, hogy bemutassa a vállalat fenntarthatósági eredményeit, kihívásait és változásait, valamint, hogy kielégítse a tőkepiaci szereplők, részvényesek, befektetők és elemzők információs igényeit.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A MOL Csoportnál nagy hagyománya van a fenntarthatósági jelentés készítésnek, hiszen 2008 óta integrált jelentést készítünk éves rendszerességgel. Ez egy rendkívül részletes jelentés, van egy külön ESG koordinációs csapatunk, akik kézben tartják az egész jelentés-készítési folyamatot és akik az egyes vezetőkkel együttműködve stratégiai szinten is képesek gondolkodni. Nálunk a kihívások már inkább az adatok részletességének és mélységének a szintjén jelentkeznek, ennyi idő után az alapok már sziklaszilárdan működnek. Például a Scope 3 kibocsátások kalkulációja módszertanilag egy rendkívül nehéz terület, amelyre cégünknek a legkevesebb ráhatása van, miközben az üvegházhatású gáz kibocsátásunk legnagyobb részét teszi ki. Automatizáció terén úgy érezzük, hogy van

még fejlődési lehetőségünk, valamint kihívás az évente többszöri adagyűjtésre való felkészülés is, de az „előauditok” alkalmasak ezek orvoslására. Fontosnak tartjuk, hogy a közzétett információk a piac számára is hasznosak legyenek, valamint, hogy enyhítsük a kiadványok adattúlsúlyos jellegén. Fejlődési lehetőségként tekintünk arra, hogy a jelenlegi jelentéseinket infografikákkal és vizuális elemekkel lássuk el, könnyebben befogadható formába öntsük az érdekelt feleink számára a könnyebb befogadhatóság és érthetőség érdekében.

„A mennyiség helyett érdemes a minőségre koncentrálni.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Számos sikert értünk el ezen a téren is az elmúlt években. Kiemelten fontosnak tartjuk például a női vezetőink arányának növelését, amelyeket a képzéseink is nagyban segítenek. Jelenleg 28%-on állunk női menedzserek tekintetében, 2030-ra szeretnénk elérni a 30%-os arányt. Emellett az utóbbi években számos szervezeti struktúra átalakítást is végrehajtottunk, új üzletágak alakítása mellett válaszul a szabályozási rendszerre. Egyértelmű sikernek tartjuk továbbá a társadalmi visszajelzések javulását is, nevezetesen, hogy helyi közösségek tudnak reagálni a különböző terhelésekre és zajhatásokra. Infrastrukturális fejlesztéseink is sikeresnek mondhatók, Százhalombattán elindult új hidrogén üzemünk, de például a bitumen gyártásunk is fenntartható módon történik. Természetesen a „hagyományos” társadalmi felelősségvállalás terén elért eredményekre is büszkék vagyunk, rengeteg kampányunk zajlott a faültetésektől kezdve a zöld rendezvények szervezésén át a helyi közösségek környezettudatosabbá tételéig az utóbbi években. Büszkék vagyunk továbbá új irodaházunkra is, amely számos fenntarthatósági díjjal büszkélkedhet. Egyértelmű sikernek tekintjük a MOHU körforgásos gazdaság kialakítása terén elért eddigi eredményeket.

„Fenntarthatónak lenni ma már morális felelősség.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

Számos lehetőséget látunk magunk előtt a változó környezetből fakadóan, különösen az átállási tervünk és hosszú távú fenntarthatósági céljaink megvalósítása terén. A megújuló energiákra egyre nagyobb hangsúlyt tervezünk fordítani a jövőben, ezen belül is kifejezetten a napenergia és

a geotermikus energia hasznosítását szeretnénk növelni. Bár a 2050-ig megvalósítandó nettó nullára vonatkozó részletes átmeneti tervünk még kidolgozás alatt áll, már most összehangoljuk stratégiánkat olyan globális keretekkel, mint a Science Based Target Setting Initiative (SBTi). Ehhez társulnia kell a megfelelő jelentéstételi rendszernek, annak minden komplexitásával. A jövőben lehetőséget látunk az adatgyűjtési, leányvállalati adatszolgáltatási és jelentéstételi folyamatok automatizálására IT platformokon keresztül, ezzel racionalizálva a műveleteket és javítva az adatok pontosságát. Folyamatosan bővítjük üzleti tevékenységünket, amellyel párhuzamosan tervezzük az új egységek zökkenőmentes integrációját a stratégiánkba, ezzel biztosítva, hogy fenntarthatósági erőfeszítéseink átfogóak és koherensek maradnak.

„A fenntarthatósági jelentéskészítés önmagában nem versenylőny, hanem az elmúlt évek elkötelezett munkája teszi a piacon előnyössé és példaértékűvé számunkra.”

MOL csoport konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó árbevétel	4 011 mrd Ft	5 959 mrd Ft	9 868 mrd Ft	8 908 mrd Ft
Adózott eredmény	-54 mrd Ft	550 mrd Ft	689 mrd Ft	567 mrd Ft
Mérlegfőösszeg	5 530 mrd Ft	6 494 mrd Ft	7 968 mrd Ft	7 703 mrd Ft
Saját tőke	2 484 mrd Ft	3 059 mrd Ft	4 012 mrd Ft	4 197 mrd Ft
Átlagos statisztikai létszám	25 984 fő	25 792 fő	24 701 fő	24 041 fő

Németh Eszter

Fenntarthatósági szakértő

OTP Bank Nyrt.

Az OTP Csoport a kelet-közép-európai régió és a közép-ázsiai régió 11 országában közel 40 000 munkavállalóval 17 millió ügyfélnek nyújt univerzális pénzügyi szolgáltatásokat. Európában is egyedülálló sikerei a régióban található központnak és 75 éves múltjának is köszönhető. Az ügyféligények követése, az innovációra való nyitottság, a kiszámítható, stabil működés jellemzi a bankot. Felelős szolgáltatóként a fenntarthatóság, mint cél nem pusztán külső elvárás vagy kényszer, hanem belső elhivatottságból, az OTP Csoport alapszemléiségéből fakad. Az OTP Bank Nyrt. már 2006 óta foglalkozik jelentéskészítés szintjén társadalmi és vállalati felelősségvállalással, valamint 2015 óta a pénzügyi szektorban a fenntarthatósági jelentéskészítők élvonalába tartozik, és erőteljes elkötelezettséget mutat az ESG gyakorlatok iránt. Ezen éves szinten megjelenő kiadványok –, amelyet 2022 óta integrált jelentés formájában készítenek – részletesen áttekinthetik, hogy az OTP Csoportnak milyen kihívásokkal kell szembenéznie a környezeti, társadalmi és vállalatiirányítási gyakorlatok terén, milyen jelentős eredményeket ért el, és milyen lehetőségeket lát a jövőbeni fejlődésre. Az integrált jelentés a pénzügyi és fenntarthatósági információkat egyesítve teszi lehetővé a részvényesek és más érdekelt felek számára, hogy jobban megértsék és átlássák a bank teljesítményét és működési stratégiáját. A folyamatos fejlesztéssel és a fenntarthatóság működésének minden aspektusát átfogó integrálásával az OTP Bank célja, hogy példát mutasson az iparágban, fenntartható jövőt biztosítva az érdekeltek számára.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

Az OTP Bank több évtizedes tapasztalata ellenére is számos kihívással találkozik a fenntarthatósági információk gyűjtése és jelentéskészítése során. A legnagyobb kihívást az ESG törekvések koordinálása jelenti, mivel a bankon belül több részlegesen keresztül kell összehangolni ezt a tevékenységeket. Ez magasfokú elkötelezettséget, hatékony belső kommunikációt és együttműködést igényel. Az adatok széles körű és részletes gyűjtése komoly kihívást jelent, különösen, mivel figyelembe vesszük a megfelelő kollégák elérésének és az adatkörök tisztaságának, transzparenciájának szükségességét.

A CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) újabb előírásokat fogalmaz meg a jelentéskészítésekkel kapcsolatban, ezentúl a közzétételek szigorú és szűkös határidőkhöz lesznek kötve, amelyet független tanúsító is hitelesít. Az OTP Banknak – ahogyan minden hazai banknak – a Magyar Nemzeti Bank elvárásainak is meg kell felelnie a nem pénzügyi könyvvizsgálók által meghatározott szigorú elvárások mellett. Az adatgyűjtési igények évről évre változnak, míg korábban például a GRI standardok voltak az irányadók, addig most az ESRS-eknek történő megfelelés kerül előtérbe, de a különféle ESG minősítők elvárásai is meghatározóak a bank számára. Ez azt jelenti, hogy az OTP Banknak az adatgyűjtési gyakorlatát folyamatosan finomítani kell a különböző szabványoknak, előírásoknak megfelelően.

További kihívás rejlik abban, hogy a fenntarthatósági jelentések gyakran komplex és nehezen érthető kifejezéseket, összefüggéseket tartalmaznak, amelyeket a lakossági ügyfelek nem feltétlenül ismernek, nehezen értelmeznek. Bár a jelentéskészítés fő célja a jogszabályi megfelelés, ehhez a tevékenységhez nem szabtak szankciókat, a bank számára mégis fontos, hogy az anyagok a befektetők és más érdekhordozók elvárásainak is megfeleljenek. A jelentések komoly hatást gyakorolnak a bank megítélésére, míg a fenntarthatósági aktivitások tudatos végrehajtása akár versenyelőnyt is jelenthetnek.

„Az erőforrások és az IT infrastruktúra folyamatos fejlesztése szükséges, hogy a fenntarthatósági célokat minden szinten támogatni tudjuk.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Az OTP Csoport büszkén tekint vissza a fenntarthatósági adatok közvételének immár 17 éves hagyományára, amely során a társaság értékes tapasztalatokra tett szert. Minden egyes leányvállalatunkra kiterjedő, átfogó fenntarthatósági stratégiánk hazánkon kívül jelenleg 10 országot ölel fel. A fenntarthatósági törekvéseink révén is elmondhatjuk, hogy példamutató szereplők vagyunk, kiemelten a rendszeres innovációk alkalmazása és fenntarthatósági gyakorlatok folyamatos fejlesztése okán. Az adatgyűjtés során olyan jól bevált módszereket alkalmazunk, amelyek az OTP Csoport összetettsége ellenére is hatékonyan működnek. Az adatokat számos forrásból gyűjtjük, saját, erre a célra fejlesztett platformon, amelyhez leányvállalataink munkatársai is hozzáférést kapnak. A platform fejlesztésekor a zökkenőmentes működés biztosítása mellett a felhasználószempontok is érvényesültek. Az ESRS-ek között megjelenő narratív jellegű adatokat is központilag kezeljük, ezek elsősorban belső szabályainkra és célkitűzéseinkre vonatkoznak, amelyeket szóbeli vagy írásbeli interjúk formájában szerzünk be.

Az OTP Csoport sikerének mérföldkövei közé tartoznak az ESG minősítések, amelyek fenntarthatósági teljesítményünk láthatóságát és eredményességét tükrözik. A minősítő szervezetek elsősorban a rendszeresen kiadott jelentésekből merítenek információkat, de a befektetők is egyre intenzívebben érdeklődnek a téma iránt. Társadalmi felelősségvállalásunk szerves része a pénzügyi edukáció támogatása, amelynek révén széles közönséget, leginkább a fiatal korcsoportokat érjük el. Az OTP Bank aktív szerepet vállal az adományozási kultúra népszerűsítésében, kiemelten a mikro adományozások terén. Ezek az akciók pozitív hatást gyakorolnak ügyfeleinkre is, és őket is ösztönzik az adományozásra. Környezeti szempontból is sokat fejlődtünk, az OTP Csoport elkötelezett a nettó karbonsemleges működés mellett, amit 2023-tól értünk el. Legjobban a portfólión keresztül tudunk hatással lenni, ezt támogatja a Zöld finanszírozási tevékenységünk is, törekszünk olyan projekteket támogatni, amelyek hozzájárulnak a gazdaság zöld és igazságos átmenetéhez és a fenntarthatósági célok megvalósításához.

„Az OTP Bank a jogszabályi megfelelés mellett olyan fenntarthatósági anyagokat állít elő, amelyek közérthetőbbek és befogadhatóbbak az érintettek számára.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A fenntarthatósági jelentésekkel tovább erősíthetjük a bizalmat és transzparenciát mind belső, mind külső érintettjeink körében. Jelentéstételi folyamatainkban nagy hangsúlyt fektetünk a független külső tanúsítások szerepére, amelyek további bizalmat és hitelességet adnak az általunk közölt beszámolóknak. Hosszú távon a bizalom akkor tud erős lenni, ha a jelentésekben nemcsak az aktuális adatokat, hanem konkrét, jövőbemutató célkitűzéseket is megfogalmazunk. Fontos, hogy ezeket a célokat ne csak papíron jegyezzük fel, hanem a részfolyamatokat jól követhető módon mutassuk be, tegyünk is értük. A belső folyamataink fejlesztésén is folyamatosan dolgozunk, annak érdekében, hogy az adatgyűjtés és jelentéskészítés még hatékonyabb és gördülékenyebb legyen. Tavaly több mint 500 kolléga vett részt az adatszolgáltatásban, elengedhetetlen, hogy a téma iránt elkötelezettek legyenek, hiszen a feladat sok egyeztetést, felkészülést igényel az ő részükről is. A szervezet méretei miatt kulcsfontosságú, hogy a folyamatokat úgy időzítsük, hogy minden szükséges adat időben és kellő minőségben rendelkezésre álljon.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján továbbra is arra törekszünk, hogy rendszereinket évről évre fejlesszük, támogatva kollégáinkat abban, hogy minél könnyebben és hatékonyabban készíthessük el a jelentéseket. Emellett kellő energiát és erőforrást szánunk a transzparens kommunikációra is, annak érdekében, hogy kollégáink egyértelműen lássák a beszámolók jelentőségét és motiváltak legyenek az együttműködésre.

„A szervezeti felkészülés és az adatok felkutatása időigényes folyamat, különösen egy ilyen nagy szervezet számára, ezért kulcsfontosságúnak tartjuk, hogy minél hamarabb kezdjünk el foglalkozni ezzel a feladattal.”

OTP Bank csoport szintű konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó kamatbevétel	782,67 mrd Ft	874,31 mrd Ft	1 026,87 mrd Ft	1 386,71 mrd Ft
Adózott eredmény	259,64 mrd Ft	456,43 mrd Ft	319,08 mrd Ft	1 011,71 mrd Ft
Mérlegfőösszeg	23 335,84 mrd Ft	27 553,48 mrd Ft	32 804,21 mrd Ft	39 609,14 mrd Ft
Saját tőke	2 537,11 mrd Ft	3 036,77 mrd Ft	3 322,31 mrd Ft	4 094,79 mrd Ft
Átlagos statisztikai létszám	39 943 fő	37 890 fő	36 168 fő	40 237 fő

Kovács Márk

Főosztályvezető, Stratégia és Vállalatiirányítás

Raiffeisen Bank Zrt.

A Raiffeisen Bank Magyarországon még nem készített önálló hazai fenntarthatósági jelentést, hanem a fenntarthatósági és ESG tevékenységeivel kapcsolatos adatokkal az anyavállalat, a Raiffeisen Bank International (RBI) csoportszintű jelentéséhez járult hozzá, amelyet az anyavállalat 2010 óta minden évben elkészít. Az RBI és a Raiffeisen Bank Zrt. is a jövő év első negyedévében először tesz közzé jelentést a CSRD irányelvei szerint, ami a fenntarthatósági jelentések terén jelentős változást hoz. Magyarországon a bankszektorban tapasztalható fenntarthatósági jelentéstételi gyakorlatok egyelőre nem egységesek, amely majd a CSRD irányelv bevezetésével válik transzparenssebbé és átláthatóvá a felhasználók számára, beleértve a hitelminősítőket és a befektetőket. Az új előírások teljesítése érdekében a CSRD által érintett társaságoknak nemcsak a jogszabályi követelményeknek kell megfelelniük, hanem a jelentések tartalmának teljességére és részletezettségére is oda kell figyelniük.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során számos kihívással szembesültünk mi is hazai és csoportszinten. A bankszektorban jelenleg nincs egységes megközelítés a fenntarthatósági jelentéstételre vonatkozóan: egyes bankok alapvetően kevés információt osztanak meg, míg mások részletes jelentéseket készítenek.

„A CSRD irányelvek bevezetésével jelentős változás várható, hiszen az új szabályozás transzparensbé és egységesebbé teszi majd a riportálást az érintett bankok számára.”

Az ESRS iránymutatások, például az E1-es követelmények, jelentős komplexitást képviselnek, és másfajta gondolkodást, szemléletet igényelnek a kollégáktól, mint a hagyományos banki és háttérterületen végzett feladatok. Ebből kifolyólag humán oldaláról is kihívást jelent, hogy megfelelően felkészüljünk az új követelményekre. További kihívást jelent például a Scope 3 finanszírozáson keresztül karbonlábnyom meghatározása, amely jelenleg iparági adatokon alapul, módszertan tekintetében pedig nincs egységesség a szektorban, így ezek a számítások gyakran eltérő eredményhez vezethetnek az egyes szereplőknél. A jövőben a finanszírozási karbonlábnyom kiszámításának további pontosításához elengedhetetlen az ügyfelektől származó megbízható adatok beszerzése, amely legtöbbjükénél még nem áll rendelkezésre, illetve ezen adatok átadására sincsen jelenleg egységes elvárás szektor szinten, ami nehezíti az adatgyűjtést az ügyfeleknek és a bankoknak egyaránt.

A CSRD bevezetése kapcsán a jelentéstétel mennyisége és a különböző ESRS iránymutatások által megfogalmazott elvárások többlet igényt jelentenek. Ezért külön projektként kezeljük a felkészülést, amelyhez jelentősen több témakört kell lefedni, mint az eddigiek során, és cross funkcionális csapatokkal dolgozunk a teljeskörűség érdekében. Bár jelenleg nehéz megítélni, hogy a fenntarthatósági jelentéskészítés versenyelőnyt biztosít-e, a jövőben a transzparens vállalások és a reális, hosszú távú tervek előtérbe helyezése lehet a kulcsfontosságú szempont.

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

A Raiffeisen Banknál évek óta fókuszban vannak a fenntarthatósági aktivitások, amelyek nemcsak a hitelezésben, hanem a bank mindennapi működésében is fontos helyet kaptak. A Bank több jelentős sikert ért el a fenntarthatósági gyakorlatai terén, többek között a finanszírozásban, befektetésekben, a fenntarthatósági szempontok kockázatkezelésbe való integrálásában, és a saját karbonlábnyomunk mérésében. A fenntarthatóságot négy fő pillér mentén integráljuk 2021 óta a szervezeti és üzleti működésünkbe – ezek a vállalatirányítás, fenntartható bankolás, kockázatkezelés, és riportolás.

A vállalatirányítási gyakorlatainkba bevezettük az ISO14001 szabványnak megfelelő környezetirányítási rendszert, és dedikált fenntarthatósági tanácsunk félévente ülésezik, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos fontos kérdéseket megvitassuk. Emellett szervezeti szinten egyértelműen meghatároztuk a fenntarthatósági témákért felelős kulcsszereplőket. Dolgozóinknak – beleértve a felső vezetést is – rendszeres képzéseket biztosítunk a fenntarthatósági szempontokról figyelembe véve a Csoport és az MNB elvárásait is. Továbbá az RBI aláírója az Egyesült Nemzetek felelős banki tevékenységről szóló alapelveinek (UN Principles for Responsible Banking) és elkötelezett a transzparens működés és érdekelt felekkel való aktív értékteremtés iránt.

Vállalati oldalon élen járunk a fenntarthatósági hitelezésben, valamint több fenntartható befektetési is biztosítunk ügyfeleink számára ESG alapokon keresztül. Ennek elismeréseként 2022-ben a Raiffeisen Bank kapta meg a Magyar Nemzeti Bank által kiadott „Zöld bank” és „Zöld Befektetési Alapkezelő” díjat is. Továbbá, 2024 első felében egy 300 millió eurós zöld kötvényt bocsátottunk ki, hogy a forrásszerkezetünket további fenntartható forrással erősítsük.

A kockázatkezelés terén is jelentős változások zajlottak az elmúlt 2 évben. Az RBI Csoport gyakorlatának megfelelően átalakult a hiteljóváhagyási folyamat a vállalati ügyfelek esetében, ahol kötelező nyilatkozattétel szükséges arról, hogy az ügyfelek nem folytatnak olyan tevékenységet, amely környezeti, társadalmi, vagy irányítási szempontból káros tevékenységnek minősül. Továbbá, a kockázatosági elemzésnél fontos szempont a bírálat során, hogy van-e bármilyen negatív ESG-vel kapcsolatos nyilvános információ az adott ügyfélről vagy projektről, ami a bank számára reputációs vagy hitelkockázatot idézhet elő. Minden nagy és közepes méretű vállalati ügyfél esetében a credit score mellett fellelhető már egy ESG score is, ami, ha jelentős mértékben alulmarad az iparági átlagtól indukálhat egy alaposabb ESG fókuszú átvilágítást ESG szakértő részéről. Várhatóan az ESG score-ok, a finanszírozott ÜHG kibocsátási számok mellett, a jövőben portfólió szinten fontos irányítási eszközökké válnak.

A riportolás terén fontos mérföldkő volt a tavalyi évben számunkra a fenntartható tranzakciók, zöld ügyletek azonosítása és a tudatos kommunikáció a külső érdekhordozók felé. Direkt karbonlábnyomunk mérésében az adatgyűjtésünk és az ehhez kapcsolódó riportolási folyamataink

kifejezetten jól működnek. Jelenleg a finanszírozáshoz köthető (Scope 3) karbonlábnyomunk mérésén és az ehhez kapcsolódó átállási stratégián dolgozunk, illetve ezzel összhangban a CSRD bevezetésén, amely még átláthatóbbá és teljesebb körűvé teszi a jelentéstételi és riportolási gyakorlatainkat.

„A siker kulcsa az alkalmazkodásban és az elkötelezettségben rejlik, hogy megfeleljünk a CSRD irányelveinek és a fenntarthatósági célkitűzéseknek.”

Milyen lehetőségeket látnak az ESG jelentések területén a jövőben?

A jövőben a fenntarthatósági jelentések területén számos lehetőséget látunk, különösen az ökológiai lábnyomunk, kibocsátásunk és tevékenységeink közvetlen és közvetett hatásának menedzselésében. Azok a bankok, amelyek képesek transzparensen meghatározni és riportálni ezen az információkat, illetve ambiciózus, de mégis reális célokat tűznek ki, előnyre tehetnek szert a fenntarthatósági teljesítményük kommunikációjában és forrásbevonási képességükben.

Ezen túlmenően, az EU szabályozói kereteinek köszönhetően a fenntartható működésre való átállás támogatása is előtérbe kerül. A szabályozás arra ösztönzi a cégeket, hogy mérjék ökológiai lábnyomukat, és a bankoknak lehetőségük nyílik egységesen elkérni ezeket az információkat az ügyfelektől, ami elősegítheti az adatok átláthatóságát és a fenntarthatósági jelentésekhez felhasznált adatok, információk pontosságát. Az adatszolgáltatás és jelentéskészítés gördülékenysége eleinte kihívást jelenthet, de ahogy egyre több tapasztalatot szerzünk, úgy válik majd egyre hatékonyabbá a folyamat.

„A jelentések továbbfejlesztésére irányuló terveink között szerepel, hogy a következő évtől kezdődően finomhangoljuk és optimalizáljuk a riportolási folyamatokat.”

Ez azt jelenti, hogy a most megszerzett tapasztalatok alapján a munka mennyisége és az ehhez szükséges erőforrás mértéke remélhetőleg csökkenni fog. Fontos, hogy elkötelezetten dolgozzunk azon, hogy a bankok jogszabályi kötelezettségein túlmutatóan kiemelt szerepet vállaljunk a fenntarthatósági célok elérésében.

Raiffeisen Bank csoport szintű konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó árbevétel	52 671 mFt	67 917 mFt	139 006 mFt	200 656 mFt
Adózott eredmény	12 939 mFt	36 734 mFt	72 115 mFt	103 259 mFt
Mérlegfőösszeg	3 202 846 mFt	3 825 288 mFt	4 320 982 mFt	4 432 055 mFt
Saját tőke	246 539 mFt	279 682 mFt	354 786 mFt	462 728 mFt
Átlagos statisztikai létszám	2 842 fő	2 889 fő	2 947 fő	3 046 fő

RICHTER GEDEON

Réthy Róbert

IR és ESG vezető

Richter Gedeon Nyrt.

A Richter Gedeon Nyrt. Magyarország egyik vezető gyógyszeripari vállalataként kiemelten fontosnak tartja a fenntarthatóságot és a társadalmi felelősségvállalást, amely a vállalat alapvető működéséből is ered. A társaság 2008 óta publikál fenntarthatósági jelentést, átfogó képet nyújtva a Richter és leányvállalatai környezeti, társadalmi és vállalatirányítási teljesítményéről.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A Richter immár másfél évtizede teszi közzé fenntarthatósági teljesítményét bemutató, önálló jelentését, ez idő alatt számtalan kihívással találkoztunk. Mivel a jelentéstétel önkéntes alapon történt, nehézséget jelentett például az adatlefedettség meghatározása illetve a jelentéstételi szabvány kiválasztása. Az évek során alkalmazkodni kellett a stakeholderek változó köréhez és adatigényeihez is, így lett egyre rövidebb a jelentéstételi ciklus és bővebb a jelentés tartalma (pl. az ESG elemző cégek dominánsabb megjelenésére reagálva). A legnagyobb kihívást a Richter multinacionális léte jelentette, mivel a több mint 45 országban jelenlévő tagvállalataink eltérő üzleti profillal, eltérő fenntarthatósági relevanciával és eltérő adatgyűjtési folyamatokkal rendelkeznek. Csoportszintű fenntarthatósági stratégia, vállalatirányítási elvek, valamint ESG adatplatform hiányában a konszolidált adatok begyűjtése és összegzése ezért jelentős koordinációt igényelt. A fenti kihívások kezelésére külsős tanácsadót alkalmaztunk.

„A fenntarthatósági információk gyűjtése általában sokféle forrásból történik, ezért az adatok összehangolása és összegzése bonyolult lehet, amelyre érdemes a kezdetektől megfelelő emberi erőforrást és rendszereket allokálni.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

A Richter küldetése, hogy innovatív készítményeivel, megbízható és kiváló minőségű terápiáival segítse a betegek gyógyulását, az emberek életminőségének javítását világszerte. Ezért társadalmi értékteremtése alaptevékenységéből adódik, ahogyan a gyógyszeripar szigorú szabályozottsága (pl. a környezetvédelem, a minőségbiztosítás vagy a munkahelyi egészség terén) garantálja az ESG szemléletű üzleti elvárások jelentős részét. Emellett a Richter hosszú távon elkötelezett a részvényesek érdekeit támogató hatékony felelős társaságirányítási elvek mellett, ennek transzparens keretrendszerét a 30 éves tőzsdei jelenlét is szavatolja. A cég jelentős társadalmi felelősségvállalási tevékenységgel is büszkélkedhet, globális szinten évente 2 milliárd forintot költ CSR kezdeményezések támogatására. Fenntarthatósági törekvésünk tehát egyrészt a vállalati folyamatok transzparens bemutatására irányul, másrészt a jogszabályi kötelezettségeken túlmutató, a társadalom számára további értéket teremtő lépések végrehajtására. Az elsőt illetően az éves fenntarthatósági jelentésen túl már negyedéves tőzsdei jelentésünk részévé is tettük az aktuális ESG eseményekről szóló tájékoztatást. A másodikat illetően a környezetvédelmi területet emelnénk ki, ahol évek óta önkéntes alapon monitorozzuk és jelentjük a környezetbe kerülő, nagyságrendekkel a határérték alatt levő gyógyszermaradványokat, valamint a csoportszintű klímavédelmi projektünket, mely karbonlábnyom felméréssel és energiafelhasználás-csökkentéssel indult, de már a nemzetközi SBTi követelményeinek való megfelelésen dolgozunk. Ugyanakkor stratégiai működésünkbe folyamatosan integráljuk az új fenntarthatósági aspektusokat is, az elkövetkező időszak egyik fontos témája például a diverzitás és inklúzió és ennek kihívásai egy mind generációsan, mind földrajzilag diverz munkaerő esetén.

„Vállalatunk elkerüli a greenwashing jelenségét, mivel az európai jogszabályok és a szektorra vonatkozó etikai kódexek szerint a gyógyszeriparban nem lehet promóciós céllal kommunikálni a fenntarthatósági eredményeket.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

Meggyőződésünk, hogy az új uniós fenntarthatósági jelentéstételi direktíva, a CSRD előírásai nem csak terhet jelentenek az európai vállalkozások számára, hanem számtalan lehetőséget is rejtenek. Eddig a jelentéstétel önkéntes alapon történt, ahogy a Richter esetében is, nem volt kötelező az adatok harmadik fél általi tanúsítása és a riportolási szabványok is szabadon voltak választhatók vagy akár el is hagyhatók. Sok esetben nem is a pénzügyi jelentés része volt a fenntarthatósági beszámoló, így időben is eltérhetett a megjelenés, ami nehezítette a cégek holisztikus, ESG szempontokat ötvöző megítélését. Az új, nemzetközileg is elfogadott sztenderd ezt mind felülírja és egységes, összehasonlítható platformra helyezi a cégek fenntarthatósági tevékenységének mérhetőségét. A több száz adatpont és a rengeteg narratív elem közérthetővé teszi a vállalati folyamatokat, a stratégiai gondolkodás bemutatását. Ezt üdvözölve, a Richter célja, hogy a CSRD előírásait a lehető legjobb minőségben teljesítse és ezzel segítse a külső és belső stakeholderok minél szélesebb körű informálását. A mesterséges intelligencia és automatizált adatelemzés fokozatos előretörése immár lehetővé teszi a nagyobb mennyiségű, komplexebb adatok gyors feldolgozását és elemzését. Ezért bízunk abban, hogy a CSRD riportok megjelenésével kevesebb egyedi megkeresést kapunk majd partnereinktől és így kevesebb időt kell fordítanunk ESG kérdőívek kitöltésére.

Ugyanakkor látni kell, hogy a direktíva által előírt fenntarthatósági kontrolling szemlélet teljesítése komoly erőforrásokat igényel a vállalkozásoktól. Ki kell építeni a belső tudásbázisokat a megfelelő kollegákból, új vállalati adatgyűjtési és -ellenőrzési folyamatokat kell kialakítani, majd megbízható, auditálható adatbázisokat, rendszereket fejleszteni. E transzformációs folyamat zajlik jelenleg a Richterben is. A CSRD által elvárt konsolidált szintű adatok vélhetően felgyorsítják cégünk azon törekvéseit, hogy csoportszintű fenntarthatósági kontrollokat vezessünk be, hiszen feltárják majd az adat- és vállalatirányítási hiányosságokat. Célunk, hogy a magyar-

országi anyavállalat irányításával csoportszintű fenntarthatósági stratégiákat és folyamatokat alakítsunk ki, amelyek elősegítik a hatékonyság növelését és fenntarthatósági küldetésünk elérését.

„Ezzel párhuzamosan hangsúlyt fektetünk a belső stakeholder-ek fenntarthatósági tudatosságának növelésére, hogy a vállalati kultúra szilárd részévé váljanak az ESG értékek.”

Richter Gedeon konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó árbevétel	556 776 mFt	630 595 mFt	802 755 mFt	805 158 mFt
Adózott eredmény	106 052 mFt	141 180 mFt	170 750 mFt	160 651 mFt
Mérlegfőösszeg	948 589 mFt	1 145 282 mFt	1 353 784 mFt	1 361 217 mFt
Saját tőke	813 939 mFt	923 022 mFt	1 073 847 mFt	1 142 581 mFt
Átlagos statisztikai létszám	12 885 fő	12 546 fő	12 180 fő	11 901 fő

Kasó Melinda

ESG vezető

UniCredit Bank Hungary Zrt.

Az UniCredit első fenntarthatósági jelentése 2003-ban készült, 2014-től készíti a vállalatcsoport integrált jelentéseket. Fontos tudni, hogy a magyar leányvállalat saját fenntarthatósági jelentést nem készít, hanem a csoportszintű integrált jelentés részeként számol be a fenntarthatósági tevékenységeiről. Hazai fenntarthatósági teljesítményéről az UniCredit Bank Hungary Zrt. 2021 óta saját kiadványában számol be.

Milyen kihívásokkal találkoztak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

Az UniCredit Bank saját fenntarthatósági jelentést nem készít, a csoportszintű integrált jelentés részeként számol be az anyavállalat a fenntarthatósági tevékenységünkről. A központi jelentés elkészítéséhez szükséges adatszolgáltatás során számos kihívással szembesültünk. Egyfelől az ESG témakör a bankon belül is több területet érint, így a belső koordináció önmagában is kihívás. Másfelől teljesítenünk kell a Magyar Nemzeti Bank minden hazai bankra vonatkozó elvárásait. Emellett az auditori és a csoportszintű előírásoknak is meg kell felelnünk. Bankunkon belül elkülönül az adatgyűjtésért/-szolgáltatásért, illetve a fenntarthatósági jelentések és gyakorlatok kommunikációjáért felelős terület – ezek működését össze kell hangolnunk, ami fontos vállalatirányítási kérdéseket is felvet. Az adatok szolgáltatása rendszeres időközönként történik, évente több alkalommal, amely komoly vállalaton belüli koordinációt igényel, szakterületi vezetők folyamatos együttműködésével.

„Össességében az a cél, hogy egy komplex rendszerben tudjunk hatékonyan működni”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

Vannak kézzelfogható és kevésbé látványos sikerek is. Kézzelfoghatónak egyértelműen az MNB által kiadott Év Zöld Bank díjat említhetjük, amely a rendkívül szabályozott szektor komplex átvilágításának eredménye, és a jól felépített rendszereknek és folyamatoknak köszönhető. A zöld hitelezés mellett az UniCredit Banknál az ESG-szemléletet alapvetően edukációs céllal terjesztjük, nagyon egyszerű üzenetekkel igyekszünk minden korosztályt megszólítani. Sikeresnek tartjuk például a 65 év feletti korosztálynak szóló hűtőmágnes kampányunkat, amellyel a banki csalások visszaszorítására hívjuk fel ügyfeleink figyelmét. Vannak természetesen gyakorlatiasabb programjaink is, mint például a faültetés, vagy a „válts papírmentes számlára” kampányunk, illetve a lokálisan megvalósított, öntözést segítő esővízgyűjtő megoldásunk. Büszkék vagyunk arra is, hogy különálló bankfiókjaink tetejére telepítettünk napelemes rendszert. Ezen felül kollégáinknak rendszeresen tartunk továbbképzéseket és szemléletformáló előadásokat, ahová a legkülönbözőbb szakmák neves szakértőit hívjuk előadni.

„Mindenhová igyekszünk becsempészni az ESG szemléletet.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A fenntarthatósági jelentéskészítés számos lehetőséget rejt magában a jövőre nézve is. Egyfelől fontosnak tartjuk, hogy erősítsük partnereinkben az irántunk való bizalmat és a bankunk hitelességét, amelyet a külső auditálás tovább fog erősíteni, nem pénzügyi téren is. Az állandóság, a kiszámíthatóság és a megbízhatóság egyre inkább felértékelődő értékek, amelyek további erősítése a fenntarthatósági jelentéskészítés fontos eszköze lehet. Nagy lehetőséget látunk a beszállítói lánc átláthatóságának növelésében, a partnerek minősítésében, vállalati és lakossági ügyfelek esetén egyaránt. A jelentéskészítés, az ehhez szükséges adatgyűjtés kiváló lehetőség arra, hogy a partnereink e téren nyújtott

teljesítményét is ellenőrizzük, és adott esetben javaslatot teszünk a fejlődésre, illetve felhívjuk a figyelmüket a vállalatirányítás mellett a szociális és környezeti pillér jelentőségére is.

Az UniCredit Bank Hungary Zrt. konszolidált jelentésének főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó kamatbevétel	67 848 m Ft	79 452 m Ft	143 359 m Ft	156 487 m Ft
Nettó eredmény	31 268 m Ft	46 339 m Ft	84 845 m Ft	91 941 m Ft
Mérlegfőösszeg	4 076 248 m Ft	4 596 614 m Ft	5 052 402 m Ft	5 102 858 m Ft
Saját tőke	384 910 m Ft	395 443 m Ft	393 029 m Ft	478 556 m Ft
Átlagos dolgozói létszám	1 770 fő	1 774 fő	1 785 fő	1 784 fő

Tóth-Patai Krisztina Regina

ESG Igazgató

Waberer's International Nyrt.

A Waberer's az elmúlt években jelentős lépéseket tett a fenntarthatósági gyakorlatok és jelentéstétel terén, elkötelezve magát a környezettudatos működés mellett és folyamatosan bővítette zöld szolgáltatásait az ügyféligények kielégítése érdekében. Kezdetben egy Green Division nevű szervezeti egységgel indultak, majd az ESG igazgatóság létrehozásával erősítették meg környezettudatos elkötelezettségüket. A vállalat jelenleg integrált fenntarthatósági stratégiát követ, amely magában foglalja a környezetvédelmi, társadalmi és vállalatiirányítási (ESG) szempontokat, összhangban a szigorodó jogszabályi követelményekkel és a piaci elvárásokkal.

Milyen kihívásokkal találtak a fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során?

A fenntarthatósági információk gyűjtése és a jelentéskészítés során számos kihívással talákoztunk. Az adatgyűjtés és a releváns információk megtalálása kihívást jelentett számunkra, ahogy valószínűleg a legtöbb cég számára is. A pénzügyi jelentésekre már vannak bevett gyakorlatok, de a fenntarthatósági adatok gyűjtését és rendszerezését még ki kell építeni, és ez nem megy egyik pillanatról a másikra. Fontos számunkra, hogy a jelentéseink hitelesek legyenek, de ehhez meg kell érteni, mit is jelent pontosan a hitelesség ezen a területen. A jelentéskészítés másik kihívása az volt, hogy még nincsenek bevett gyakorlatok a piacon; mindenki próbálja kitalálni, mi lehet a jó megoldás. Hosszú távon azonban a fenn-

tarthatósági jelentések előnyt jelentenek a versenyképesség megtartása szempontjából, különösen az ügyfélkockázatok kezelésében és a vállalat reputációjának erősítésében. A fenntarthatóság iránti elkötelezettségünk a hosszú távú piaci előnyök mellett kockázatcsökkentést is jelenthet.

A Waberer's számára különösen fontos, hogy a fenntarthatóságot ne csak marketingeszközként kezeljük, hanem a cégcsoport stratégiájának integrált részévé tegyük. Ezért fokozott figyelmet fordítunk a fenntartható szolgáltatások fejlesztésére, főképp mivel tevékenységünk közvetlen környezeti hatással bír. A biztosítási üzletágunk növekedése és az intermodális szállítmányozás bevezetése is fontos elemei annak, hogy hogyan kezeljük a fenntarthatósági kihívásokat.

„Bár a fenntarthatósági gyakorlatokhoz nincs közvetlenül pénzügyi materialitás rendelve, közvetett módon mégis nyilvánvaló, hogy jelentős hatással lehetnek a vállalat pénzügyi stabilitására és hosszú távú sikerére.”

Milyen sikereket értek el a fenntarthatósági gyakorlatok terén?

A fenntarthatósági gyakorlatok terén a Waberer's jelentős sikereket ért el, amelyekre büszkék vagyunk. Az egyik legfontosabb eredményünk, hogy a fenntarthatóságot beépítettük a 2027-ig szóló vállalati stratégiánkba, amelynek négy pillére közül a fenntarthatóság az egyik. Ez azt jelenti, hogy a fenntarthatósági szempontok minden területen áthatják a vállalatunk működését, nem „zöldre festés” jellegű intézkedéseket vezetünk be. Emellett létrehoztuk ESG stratégiánkat, amely részletesen lefedi a környezeti, társadalmi és vállalatiirányítási aspektusokat is. Az ESG stratégia nemcsak célkitűzéseket határoz meg, hanem a teljes cégcsoport számára iránymutatást is nyújt. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a fenntartható szolgáltatások fejlesztésére, beleértve az intermodális megoldások bővítését és fejlesztését, hogy az ügyfél-igényeknek környezetbarát megoldást tudjunk kínálni, miközben csökkentjük környezeti hatásunkat.

Továbbá, igyekszünk hamarosan integrálni a kötelezővé váló digitális taggeléseket a jelentéseinkbe, amelyek segítik a hosszú jelentésekben való keresést és növelik az átláthatóságot, így a befektetők és más érintettek könnyebben hozzáférhetnek a releváns információkhoz. Ez nemcsak a jelentések összehasonlíthatóságát javítja, hanem hozzájárul a hitelességük növeléséhez is. A CSRD jelentés készítésének korai szakaszában vagyunk

még ugyan, de a GRI szerinti jelentési tapasztalatainknak köszönhetően felkészültnak érezzük magunkat az új fajta jelentéskészítésre, korábbi tapasztalatainkat igyekszünk kamatoztatni. Bár még vannak kihívások, például az adatok pontosságának és az adatgyűjtés módszertanának kidolgozása terén, tanácsadókkal együttműködve folyamatosan fejlesztjük jelentési folyamatainkat.

„A Waberer's fenntarthatósági gyakorlatai nemcsak a vállalati stratégiánk szerves részét képezik, hanem a piaci versenyképességünk fenntartásában és a reputációnk erősítésében is fontos szerepet játszanak.”

Milyen lehetőségeket látnak a fenntarthatósági jelentések területén a jövőben?

A fenntarthatósági jelentések terén a Waberer's több jövőbeli lehetőséget lát, amelyek hozzájárulhatnak a vállalat további fejlődéséhez és a fenntarthatósági célok eléréséhez. A tavalyi GRI jelentéskészítést a kollégák pozitívan fogadták, és ez arra ösztönöz bennünket, hogy a jövőben is időben és strukturáltan dolgozzunk velük együtt, elkerülve a szervezet túlterhelését. A kötelező auditálás a jelentések hitelességét növeli, ez szintén kulcsfontosságú terület, amelyben jövőbeli lehetőségeket látunk. Szorosabb együttműködést tervezünk az auditorokkal kialakítani, már a jelentéskészítési folyamat legelején bevonva őket a folyamatainkba, hogy közösen alakítsuk ki a megfelelő dokumentációs rendszereket és evidenciákat. Ez segít biztosítani, hogy a jelentések megfeleljenek a legmagasabb minőségi és átláthatósági elvárásoknak, valamint, hogy az audit folyamata zökkenőmentes legyen.

Hosszú távon arra törekszünk, hogy a fenntarthatósági jelentések és az adatgyűjtési folyamatok a mindennapi működésünk szerves részévé váljanak. Az edukáció és a belső kommunikáció erősítése révén igyekszünk biztosítani, hogy minden kolléga megértse a jelentőségét annak, amit csinálunk, és hogy a fenntarthatósági célok elérése közös feladat. Fontos, hogy a lelkes kollégák az ügy élére állhassanak. További célunk, hogy idővel az operatív szintű kihívásokon túllendülve, minél inkább arra fókuszáljunk, hogy eredményeinket javítani tudjuk, az adatok pontosságának növelése és a fenntarthatósági gyakorlatok folyamatos fejlesztése mellett.

„Az őszinte és transzparens kommunikáció révén nemcsak a fenntarthatósági teljesítményünket mutatjuk be, hanem elismerjük a fejlődési lehetőségeket is, és azon dolgozunk, hogy folyamatosan javítsuk gyakorlatainkat.”

Waberer's International konszolidált beszámolójának főbb adatai

	2020	2021	2022	2023
Nettó árbevétel	569 342 eEUR	590 820 eEUR	679 357 eEUR	710 909 eEUR
Adózott eredmény	-41 827 eEUR	18 096 eEUR	19 328 eEUR	29 687 eEUR
Mérlegfőösszeg	498 961 eEUR	515 679 eEUR	615 380 eEUR	703 562 eEUR
Saját tőke	56 389 eEUR	68 817 eEUR	113 101 eEUR	151 271 eEUR
Átlagos statisztikai létszám	6 424 fő	6 099 fő	5 816 fő	6 044 fő

ÖSSZEGZÉS

A kiadvány a magyar vállalatok fenntarthatósági helyzetét elemezte adatok és vállalati interjúk alapján. Nehéz általános és mindenkire egyaránt érvényes következtetéseket levonni, talán nem is érdemes, hiszen a mintánkban részt vevő vállalatok rendkívül sokfélék. Ugyanakkor tehető néhány olyan megállapítás, amelyet mind a vállalati, mind a kormányzati szféra megfontolásra érdemesnek tarthat.

1. Átfogó fenntarthatósági stratégia szükségessége. Az általunk vizsgált vállalatok többsége az interjú készítés időszakában még az átfogó fenntarthatósági stratégiájának kialakítása elején állt, többségüknek már a nem pénzügyi jelentés készítése is komoly kihívást jelentett az adatok gyűjtésétől kezdve a beszámoló közzétételéig. Emellett az is látható, hogy a jelentéskészítés terén különböző érettségi szintek alakultak ki attól függően, hogy önálló hazai szintű jelentést készítettek-e a társaságok, vagy főképp adatszolgáltatásban vettek részt az anyavállalatuk számára. A fenntarthatósági gondolkodás stratégiába és üzleti működésbe való beépítése közvetve vagy közvetlenül az NFRD és más hazai elvárások hatására valósult meg, és a CSRD megjelenésével ez a tendencia valószínűleg tovább erősödik a vállalatok körében. Látva a jogszabályi környezetet és a tendenciákat, úgy véljük, hosszú távon azok a vállalkozások lesznek versenyképesek, akik rendelkeznek átfogó fenntarthatósági/ESG stratégiával.

2. Nemzetközi szintű fenntarthatósági stratégia fontossága. A rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy az export tevékenységet folytató és/vagy magasabb árbevételű elérést célzó vállalatok környezeti szempontból rosszabb, vállalatvezetési szempontból jobb teljesítményt nyújtanak. A vállalatvezetés már felismerte, hogy a nemzetközi piacokon való tartós jelenlétéhez egységes fenntarthatósági stratégiára és annak egyértelmű belső és külső kommunikációjára van szükség. Úgy látjuk, nemzetközi szinten versenyképes vállalat nem létezhet hosszú távon integrált fenntarthatósági stratégia nélkül.

3. A transzparens adatszolgáltatás versenyelőnyvé válik. Az elemzések alapján közös problémaként jelentkezik a társaságok körében a definíciók egységes kezelése és értelmezése, ami különösen összetett feladat. Emellett az adatok évek közötti változásainak nyomonkövetése és az adatgyűjtési struktúra kialakítása is kihívást jelent számukra, főként a nagyobb cégeknek és cégcsoportoknak, amelyek gyakran eltérő tevékenységeket végeznek. Emiatt a vállalatok számára rendkívül fontos a transzparens és egységes jelentéstételi rendszerek kialakítása, amelyek lehetővé teszik a hatékonyabb és átláthatóbb működést. E rendszerek bevezetése alapvető fontosságú lépés, amely folyamatos fejlesztést és a különböző szakterületek közötti együttműködést igényel. Jelenleg nehéz ezekre a jelentésekre teljes mértékben támaszkodni, még akkor is, ha a vállalatok mindent megtesznek a pontos adatszolgáltatás érdekében. A CSRD igyekszik tanulni az NFRD hiányosságaiból, azonban még mindig nincsenek szabványok, végleges eredmények vagy szankciók, mivel az NFRD önkéntes alapú és kissé rendszertelen maradt. Jó tanácsként lehet megfogalmazni, hogy nagyon hasznos, ha a vállalatok időben elkezdnek felkészülni a jelentéstételre, akár önkéntes szinten is, hogy megfelelő átgondolás mellett kialakítsák az adatgyűjtési rendszereiket és elegendő idejük legyen arra, hogy adataik és megfelelő szakembereik legyenek a feladatok elvégzéséhez. Úgy látjuk, a nemzetközi vállalati versenyképesség egyik új meghatározó tényezője a transzparens adatszolgáltatás a fenntarthatóság minden területén.

4. Az oktatás szerepe megkerülhetetlen. A fenti megállapításokkal összhangban látható az is, hogy a vállalati fenntarthatóság és az ahhoz kapcsolódó jelentéstételi kötelezettség egyre több vállalat számára válik a mindennapok részévé. A fenntarthatósági (ESG) szakemberek iránti igény a következő években exponenciálisan fog növekedni, a szakmai színvonal megtartásához azonban folyamatos (tovább) képzésekre van szükség. Úgy véljük, a jövőben az egyetemek és a vállalatok közötti szorosabb együttműködésre van szükség a fenntarthatósági szakemberek képzése terén.

Összességében elmondható, hogy minden, a kiadványban szereplő vállalat számos tapasztalattal és jó gyakorlattal rendelkezik a fenntarthatósági jelentéstétel és gyakorlatok terén. Ezen tapasztalatok cseréje, megosztása és kommunikációja nagyban segíti más hazai szereplők felkészülését is – ehhez is igyekszik hozzájárulni ez a kiadvány.

OPTEN

